

1 $\frac{2}{46}$

2004

3083

256-4%

Բ Ա Ր Ե

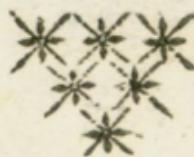
Խ Ո Յ Հ Ա Ւ Ր Դ Ա Ե Բ

Ա մմէն օրոշան համար, մէկ
ամսու վեց շնչած :

Դ Հ . Մ կրտիչ վեպտէ միլիթա-
րեան աւգերեանց , 'ի ստամուլ՝
անտեղաց լեզուով :

1809. Ամֆըլ :

Յաւելաւ լարդ յանուրի այլադէքն .
'ի Վ : Պէտրոս Հեղափէ Ա - գերեան =

Դ Վ Ե Ն Ե Տ Ի Կ

Դ Վ անս սրբոյն կաղարու :

Ասոց սբ հայրն մեր Անդրոնիկոս.

*Ուրև Երթիցես, զած ունիցիս
ամենալիմբ առաջի աչաց քոց :
Օխնչ և գործեսցես, ունիցիս
վկայուի՝ ի պը գրոց || :

ԵՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պլատոնի է մարդկանց իւսուսը, որ
 ամեն օք՝ գեշեր ցորեն՝ հաշվապին, ա-
 յուն իւսուսին, և է ապրուսո մը գոյնէ
 լու համար. անոր համար իւսուս առա-
 ջեալը. ունիմք իւրահուր և հանդերձու.
 և այսու շաբասայուու. **Մ**ասածը ու-
 ժայ պէտոր ըլլայ. ան ալ մէժայ է :
Բախ իրենց, և է մարմնոյ համար այսչափ
 հաշվապին նէ, հոգույ համար ի՞նչ իւ-
 նէս. զի հոգի առաւել է ժան զիւրա-
 խուր, (որպիս) և մարմին շան զհանդերձ:
Վախն չունինք, ի՞նչ ընչնչ իւսունի .
Ա-սու : **Ո**-տելու, հագնելու, լաբ-
 չնելու, պարագ անցնելու, խաղալու-
 ապէն գոյնօշը, աղօթիք և ուրեշբա-
 րեգործութիներու ալ առն իւ գըտ-
 նայ : **Վ**շեհ, ամմա խելուննին գլե-
 նին չէ՝ իւսուն՝ աշխարհին տաղաղաղային :
 Երաւ է . անոր համար աս պղպիէ տեր-

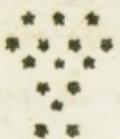
բահս շինեցի , որ մէջ պաղպաղաներու
մէջ նշօղներնալ իրնան օրը մէջ երիր-ըա
ժիշէ գտնալ , մանաւանդ առուճը պանց ,
որ նոյն օրուն բարե նորհուրդը աչք
անցնէն . որովհ բոլը օրը որչափ պարապ
գտնան ուն , մարմընին այն բանը գայ :
Ալ ապան՝ հէմ ինչլուճնին գլեւնին
իւնայ , որ մասնշնան ինչպէս պէտք է հր
գալիրենց հոգին . հէմ ուրեւ զբաղմունչ
ներն ալ առանց մշղաց իւլւան՝ ի ժամա
պյա : Փորձէ սերելն ըստծո , մէյ մը համ
պէս ըրէ՛ աս բարե նորհուրդներուն . և
իւլաւանաս որ ավախ առենին մէջ մէնք
վաստակ իւնես և իւմանաս քնի ըստծը .
|| ՎԵՏացիւ միայն կեցցէ մարդ ,
այլ ամ բանիւ որ ելանէ՝ ի բե-
րանոյ այ || :

Ես չկայի մէկ քանի տարի առաջ : Ի՞նչ էի ան ատեն , ոչինչ էի , բան մը չէի . ու ինձ մէն հիշ բան մը չէի կրնար ըլլալ : Ի՞նելը շնութ՝ ոյ ձեռքն էր , ուզեց զիս մարդ ընել , ան որ կը ընար զիս հողընել , քար ընել , խոտ մը ընել , անբան ընել . հիշ բան մալ ըներ նէ , իր կամքն էր . և այնպս կը մնայի յաւիտեան ոչինչ :

Աս մտածուիս ըլլայ քեզի աս
 բոլոր օրս էյլէնձէ մը , որ պօշ
 բան մը եա մեղք մը միտքըդ պիւ
 է չկարենայ գալ : Խորունկ
 մտմտաս նէ , շատ համ կաւնեա .
 զերէ կիմանաս՝ թէ ո՞րչափ մենձ
 բան է յոչնչէ ինչ ըլլալը . ո՞րչափ
 մենձ բան է բանական կենդանի
 ց մարդ ըլլալը , որ հըեշտակի պ՛տ
 անմահ հոգի ունի , միտք և կամք
 ունի անձնիշխան , որով և այ
 պատկեր ու նմանութի կըսունի .
 անանկ որ մէկ մարդ մը աւելի
 կարժէ՝ ք թէ բոլոր աշխարհք ,
 երկինք և երկիր իր զարդարան
 քովու Շանցիը բնուեդ մեծու
 թիը , ու մի փոխեր քու անմահ
 հոգիդ աս հողեղէն աշխարքիս ան
 ցաւոր բաներուն հետ :

Բ.

Քարեւաբունէ պահպանուն :

Եսիմկենացս տըրը չեմ. չեմկըր
 նար ոչ պօյըս և ոչ կեանքս երկն-
 ցընել. հապա ած է որ կըպահէ
 և կը պահպանէ, որչափ որ և
 ինչպս որ կուզէ : Քանին կայ
 որ իմ տարիքս չասան . քանին
 խազայով մեռան . քանին մեղաց
 մէջ կորսընեցան : Աս ինչ է որ
 ած զիս կը պահէ կոր ինչուան
 աս սահաթս , սանքի ամմէն թա-
 քիքէ նորանց զիս ստեղծելով .
 զէրէ պահպանելը՝ միշտ նորէն
 ստեղծել կըսունի : Ո՞մտքդ բեր
 նքիս մէջ եղած հազար թիւրլիւ
 հիւանդները , սախատները , սե-
 ֆիլները , ու հազար փառք տուր
 այ , որ գուն ողջ առողջ ես . թէ
 որ չի ճանչնաս այ երախտիքը ,

ապերախտներու դատաստանը
պիտի ընդունիս : Յմէ որ ո՞յ հա-
մար չի բանեցնես բովանդակ
կեանքդ , բովանդակ միտքդ ,
կամքդ , ձեռքդ , ոտքդ , և ամ-
մէն կարողուիդ , մենծ համար
պիտի տաս :

Պ:

Բարեբարունեն շնորհաց :

Այս ինծի մնայինէ , սկզբնական
մեղքովս հոգւով և մարմնով
յաւիտեան կորսընած պիտի ըլ-
լայի . ած զիս փրկուեն ճամքան
հանեց մլրտուեն շնորքով : Այն
շնորհքը կորսընցուցիներդորձաւ
կան մեղքերովս , որ ինծի մնայի
նէ , թէքըար դժոխքի որդի ե-
ղած էի : Ած ողորմեցաւ , ու ա-
պաշխարուեն ատեն տունաւ , որ
խորհրդովք խոստովանութեն և
հա-

Հաղորդութեա շատ անգամ զիս
 նորանց փրկութեամբան դրաւ .
 և առաջ երթալու հմը՝ անհա-
 մար կերպով ներքին և արտաքին
 շնորհքներ եւելցուց . միտքս լու-
 սաւորելով . կամքս զօրացընելով .
 վորձուիներէն ու սէպէսպներէն
 հեռացընելով . քարոզ , խրատ ,
 և ուրիշ միջոցներ տալով . ազօթ-
 քի , պատարագ տեսնելու , և
 ուրիշ բարեգործութիներու խօ-
 լայուի տալով : Այս ինչնորս բանե-
 ցուցի այս ամ շնորհքները , մա-
 նաւանդներ հաւատքին շնորհքը ,
 որ ամենուն չէ տրուած : Որում
 շատ տուաւ , շատ խնդրեսցի ՚ի
 նմանէ :

Պ:

Բարեբարուն Քրիստոնքուն :

Ամմէն շնորհաց սկիզբը և պատ-
ճառը՝ արմատը և ծայրը՝ քո փրո-
կիչն մեր է : Ուստի մտմտա՛ թէ
ո՞րչափ մենծ բան է՝ որ որդին այ
քեզի համար որդի մարդոյ եղաւ.
քեզի համար ծնաւ՝ ի ոք կուսէն.
քեզի համար աշխատեցաւ եր
սունէիրեք տարի . քեզի համար
ըրաւ՝ ինչ որ ըրաւնէ . քեզի հա
մար քաշեց ինչ որ քաշեց նէ .
մինչև խաչի վլո՛ կեանքը քեզի
համար մաշեց : Ինքը խոնարհե-
ցաւ՝ որ դու բարձրանաս . ինքը
յոգնեցաւ՝ որ դու հանգչիս . ին-
քը մեռաւ՝ որ քեզ կենդանացը-
նէ : Ին ետքը՝ իր ոք մարմինն ալ
քեզի կերակուր պատրաստեց ,
և ոք արիւնը ըմպելի : Ալ ձանչ
նանս

նա՞ս քու բարերարդ . գիտե՞ս
խըյմէթը քու տիրոջըդ , որ իր
արեամբը քեզ գնեց սատսնային
դերութէ : Աս բանեթը աղէկ
հասկընալու համար՝ սովորութի
ըրէ , որ պառկելու ատենըդ քնի
վարուց և չարչարանաց մէյ մէկ
բանը միտքդ բերես . և անոր
սիրուն ամմէն բան քաշելու պատ-
րաստ ըլլաս :

Ե :

Բարեբարուն ժառանց :

Ամմէն չնորհաց վախճանը՝ ար-
քայուն փառքն է . անոր համար
ստեղծեր է զիս ած . անոր հմը
կը պահէ իս , անոր հմը ոք հա-
ւատք կոչեց . անոր հմը դրած են
ամիսորհսւրդք եկեղեցւոյ . անոր
համար արիւն թափեցք : Ու-
րեմն պղտիկ բան չէ արքայութե-
փառ .

փառքը . մենծ բան է . նոյն ինքն
 ած է մեր արքայունիք . ան պիտի
 դժնանք . ան պիտի վայելենք յա-
 փիտեան : Ասկից մեծ փառք կը լ-
 լայ մի ստեղծուածի մը՝ որ եր-
 թայ իր ստեղծողին հետ միա-
 նայ , և անոր փառքը և մեծունիքը
 վայլէ : Աս ո՞րպիսի բարերարու-
 թի է . ե՞րբ պիտի ըլլայ՝ որ աս
 բանս ըլլայ : Արթնցի՞ր ո՞վ մարդ,
 աչքդ բաց . Երկինքը նայէ՝ որ
 քույաւիտենական տունդ պիտի
 ըլլայ . աս աշխարքիս համար ե-
 ղած չես , հապա աս Շքը քեզի
 հմը եղած է , որ դուն անդիի Շքի
 համար ըլլաս . նոյ աս տեղս ոյ
 ծառայես , և անդին ոյ հետ
 թագաւորես : Աս մտածութէս
 անոյշ և օդտակար և հարկաւոր
 բան չի կընար ըլլալ :

Օ :

Ա ակնման սուլդուման մարդոցն ։

Խնչու ստեղծեց իս ած : Օ ին
քը ճանչնալու , սիրելու , ծա-
ռայելու , և յաւիտեան վայելե-
լու համար : Ենանկ է նէ , իմ
վախճանէս կրհեռսնամ , ու իմ
նպատակս չեմ համնիր , թէ որ
աստուծմէ դուրս ուրիշ բանի
սիրտս փակցընեմ նէ : Կըտես-
նամ որ բոլոր ճքիս մալը իս չի
կշտացըներ . բոլոր մարմնաւոր
ուրախուիներ սիրտս չի հանգչե-
ցըներ . բովանդակ փառք պատիւ-
այսօր կայ , վազը չիկայ . առ սա-
հաթս ուրախ եմ , մէկալ սահա-
թը տրտում . կեահ սանկ , կեահ
նանկ . մէկ իսարերի վրայ չէ
մարդս : Եմմէն ուզածը ձառք
ձգէ նէ , ալ աւելի մենծ բան
կու

կուզէ . ան իսէ մէկ հատիկ ու
զածը՝ իր ստեղծօղն է . ան չի
գտած չի հանգչիր . անի գտա-
ծին պէս՝ կը հանգչի . զէրէ իր
վախճանին կը հասնի : Քալէքա-
լէ , որ առաջ երթաս . առաջ
դնա , որ հասնիս . հասնիս նէ
ուզածդ կը գտնաս . ուզածդ
որ գտնաս նէ ալ ուրիշ բան չես
ուզեր . զէրէ նա է ամմէն բան ,
որ է քո մէկ հատիկ վախճան :

Ե:

Երջանիուն և Երանիուն մարդոց :

Երանելի կը լլամ , երբոր իմ
վախճանիս հասնիմ նէ , ուստի
երանել հոգիք արքայուն՝ հաս-
նօղ կըսունին . իսկ քանի որ աս
ոքս ենք՝ Ճամբորդ կըսունք :

Երանելի չենք կընար ը լլալ հոս .
միայն երջանիկ կընանք ը լլալ
կեր .

կերպով մը , ո՞ր քիչ մը սրտերնիս
 հանգիստ կը ընայ ըլլալ : Երջան-
 կութիր առողջ ըլլալը չէ . հա-
 րուստ ըլլալը չէ . տուն տեղ
 ըլլալը չէ . ուտել խմելը սէ ֆայ
 քշելը չէ . ֆառք պատիւ ունե-
 նալը չէ . զէրէ ասոնք մեզնէ
 դուրս են . մեր ափը չեն . փոփո-
 խական են . անփոփոխ չեն , որ
 հանգիստ սրտով վայելենք : Ալր-
 նանք հիւանդանալ . աղքտնալ .
 փորձանքի մը դալ . մէկ օրուան
 մէջ յոթ երանելիին նման կը ը-
 նանք ըլլալ : Ճապա առաքինի
 ըլլանք նէ , տասը պատուիրան-
 քը , և ութը երանուեց իրատնե-
 րը պահելով , Ճշմարիտ երջանիկ
 կրնանք ըսուիլ , և արքայութե-
 ցնին կրնանք առնել՝ զած մեր
 սրտին մէջ բնակեցնելով , որ է
 երանացուցիչ մեր : Վրքայուն
 այ 'իներքս 'ի ձեղէ :

Բ
Ա
Պ

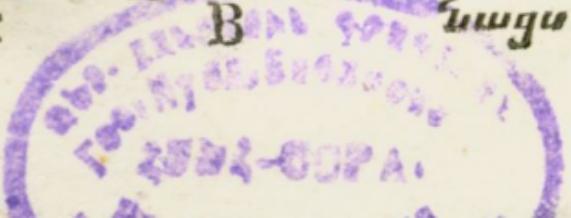
Այսօր կամ, վաղը չկամ, ի հար-
 կե մէկ այսօր մը ողջ իքէն՝ մէկ
 վաղ մը պիտի չունենամ. եա մէկ
 ցորեկ մը՝ իրիկունան պիտի չհա-
 նիմ. եա մէկ գիշեր մը՝ առաւօտ
 պիտի չտեսնամ։ Տունս տեղու-
 քաղաքու՝ աղդականներս բարե-
 կամներս պիտի թողում. ըստակս
 մալրս ամմէն բանս պիտի ձգեմ,
 և ինչպէս որ մերկ եկայ աս ճքս,
 անանկ մերկ պիտի ելլամ ճքէս։
 Ճոգիս մարմնէս բաժնունածին
 պէս՝ լէշ մը պիտի դսունամ, ոչ
 խօսիլ կայ, ոչ լսել, ոչ տեսնալ,
 ոչ շարժիլ. ոչ քալել. կոճ մը
 անպիտան օրթան պիտի մնամ.
 ան ալ կառնեն հողի տակ կը-
 թաղեն, թէ որ արժանի ըլլամ
 ա
 թաղ

թաղման : Այս մարմինը պիտի
հոտի , փտածի , Ճճիներուն կերա-
կուր պիտի ըլլոյ : Ուր կը մնայ-
ան ատեն իմ հիմակունան հպար-
տուիս , կամքս , քեֆս . և : Աս-
ինչ խելք է՝ որ ողջութես ատեն
զիս անմահ կարծելով ետքս չեմ
մտմտար : Ոտմտայինէ , վարքս
կը փոխէի , անդին երթալու
պատրաստուի կը տեսնայի : Չան
կարծ երթամնէ , դլուխս ինչ
պիտի գայ :

{0} :

Պատմասպան հոգւոյ :

Առդին երթայ առ ած որ ետն
զնա : Ուրեմն մեռածիս պէս՝ այ
առջեւ պիտի ելլամահաւոր գա-
տաւորին . նա զիս քննէ պիտոր
որ քան զիս աղեկ գիտէ իմամ-
մին ըրածս ըրածս : Բալոր կե-
ը

նացս տէֆտէրը առջես կըդնէ
 հայլիի պմ. աճապ սևերե՞ս գսն
 ումիմ պիտի՛թէցէ. համար կուզէ
 մէկիկ մէկիկ ամմէն բանիս՝ որ
 ըրեր եմ խորհրդով, բանիւ, և
 գործով, որ պէտքը չէր ընել. եւ
 չեմ ըրեր՝ որ պէտք էր ընել:
 Ավ սոսկալի ատեան արդարուեն
 առանց ողորմութեն. ահ մե՛ծ է
 անկանիլ'ի ձեռս այ կենդանւոյ:
 Եթէ արդարն հազիւ կեցցէ,
 իսկ մեղաւորն եւ ամպարիշտն ուր
 գտանիցի: Եքդ բաց մեղաւոր,
 որ հոս տեսնաս մեղքերդ, ու
 լաս, և հիմակուընէ հաշտեցը-
 նես զած. չէ նէ, ան տեղը ձար
 չիկայ՝ ձարակ չիկայ. փախչիլ
 ըըլար՝ թաքչիլ ըըլար: Հապա
 հիմակուց՝ փութացիր անձն իմ
 փախչիլ'ի չարեաց՝ փափաքիլ
 բարեաց. քեզ միշտ մերձ ծանիր՝
 քուն մահու եկեալ, քննօղ դա-
 տաւոր. (և ասա՛) որ ողորմեա
 տէր

տեր ողորմե՛ա , տեր ողորմե՛ա :
 Յանջատման հոգւոյս՝ ի մարմ-
 նոյս , 'ի քակտիլ գեղեցիկ շին-
 ուածոյս , զարհուրիմ՝ ի սպառ-
 նալեաց թղթին՝ թէ պահանջէ
 յինէն զտաղանդ պատուիրանին .
 օգնեա և ինձ քո այսօր յառաջին
 Ճննդին . և 'ի միւսանդամ գալո-
 տեանդ քո օգնեա ինձ :

Ժ :

Դատաստան հոգւոյ և մարմեոյ :

Ա շխրքիս ետքի օրը յարութի
 մարմնոց պիտի ըլլայ . բոլոր քքի
 հետ ած մուրաֆայ պիտի ըլլայ .
 Երկինք և երկիր պիտի տեսնան
 այ արդարութե հանդէսը , որ ի-
 մանան՝ թէ ած ինչ ըրաւ մարդ-
 կան . մղիկ ինչ ըրին այ : Ա նոնք
 որ այ չեն ծառայեր , հապա
 մարմնոյ , քի , և սատանայի . պիտի

լսեն այն սարսափելի վճիռը. Եր
 թայքյինէն անիծելք եռ: Անոնք
 որ այ ծառայեր են, այ հետ
 թղթելու տավելք կը լլուն այն
 բանովը. Եկայք օրհնեալք հօր
 իմոյ եռ: Աճապ ես ո՞ր դասէն
 պիտոր ըլլամ (պասմա՞ր որէ քու
 միտքդ աս խօսքս) աճապ ես ո՞ր
 դին պիտի գտնուիմ, քո՞ի ա՞ջ
 կողմը՝ թէ ձախ կողմը: Վարծքս
 վարքս, խղճմտանքս ինչ կը վկայէ:
 Ես որ ինծի չեմ կրնար քէֆիլ
 ըլլալնէ, ով ինծի քէֆիլ պիտի
 ըլլայ: Ֆանդ մարդիկ ինծի աղէկ
 ըսեն, գէշ ըսեն. այ առջեւ ինչ
 եմնէ՝ ան եմ: Ո՞ի խարունիլ
 ով անձն իմ. մենծ ըլլաս, պըզ-
 տիկ ըլլաս, այն տիվանը պիտի
 ելլաս. և ըստ գործոց քոց հա-
 տուցումն պիտի առնես: Ո՞ի որ.
 դուն ինձ ողորմէ հիմակուըննէ,
 որ ան ատենն ալ ողորմութ-
 եանդ հանդիպիմ. չէնէ՝ բանս
 գէ

գեշին գեշն է : Օ արհուրեալ
դողացաւ ամենամեղանձն իմյաց
հեղ քոց դատաստանացդ յան-
ներելի տանջանացն : Քանզի
կամաւ մերձեցայ 'ի մեղս մեծա-
մեծս . արդ կայ և մնայ ինձ ան-
ներելի պատուհասն : Արդ՝ ան-
կեալ աղաչեմ փըկիչ և բարե-
բար . խնայեա՛ 'ի մեղուցեալս ,
և ողորմեա՛ ինձ բազմամեղիս :

Ժ. Ե :

Դժոկի :

Սորտկամաշ մեծատուն քեղկը-
սեմ, ուր ես : Մարմինդ հողը թա-
ղեցին նէ , հոգւով ուր թաղունե-
ցար : Ա դժոխս . մեռաւ մեծա-
տունն , և թաղեցաւ և 'ի դժոխս
ամբարձ զացս իւր , եռ : Խնչունան
Երբ ան տեղը պիտի մնաս : Խնչ-
ունան ետքի դատաստանը : Ան-

կից ետքը . կենէ դժոխք՝ կենէ
 դժոխք՝ հոգւով և մարմնով, ըմ .
 դարձցին մեղաւորք անդրէն՝ ի
 դժոխս : Ե՞տքը Ե՞տքը : Ետք չի-
 կայ . առաջք չիկայ . միայն յաւի-
 տենական տանջանք կայ : Հուը
 անշէջ . կրակ մը անմարելիք . որ
 ոչ միայն մարմինը , հոգին ալ
 կերէ . չարը ան է , որ ոչ ինքը
 մոխիր կը լլայ , և ոչ երածը մո-
 խիր կը դարձընէ . հապա երօղն
 ալ միշտ կրակ՝ երածն ալ միշտ
 կրակ կը մնայ . վերջ չունի լմնա-
 լիք չունի . զերէ մէյ մալ մահ չի-
 կայ . միշտ կենդանի է երօղն ալ
 երածն ալ : Յնէ որ պատիժ ըզ-
 գայումը ասանկ սոսկալի է նէ ,
 հապա ո՞րչափ անտանելի է պա-
 տիժ զրկման , որով յաւիտեան
 մարդը այ երեսէ ընկած է . միշտ
 այմէ հեռու է՝ իբրև անհաշտ
 թշնամի այ : Ո՞վ ո՞ր տահա աղէկ
 է բարեկամ ըլլաւ քեզի հետ
 դժոխս

դժոխքի մէջ, քան թէքեզի հետ
թշնամի ըլլալ արքայութեն մէջ.
Հասլա ի՞նչ ըսել է թշնամի ըլ-
լալ քեզի հետ դժոխքի մէջ :
Ո՞՞ ընկենուր զիս ո՞ր յերեսաց
քոց . և զհոդի քո ո՞ր մի հաներ
յինէն : Խնայեա ո՞ր խնայեա ,
և ողորմեա . զի մի մեղայց քեզ :

ԺԲ :

Վաւաբան :

Դժոխքին նայելով՝ քաւարա-
նը արքայուն կը սեպուի . զերէ
հէմ ժմկաւոր է , հէմ ետքը սե-
լամէթէ : Ամմա մէյ մընալ հար-
ցընենք սրբազան ննջեցելոց .
տեսնանք ի՞նչ կըսեն : Ըէի՞նք
կարծեր՝ չէի՞նք կարծեր , թէ աս-
տեղս ասանկ սոսկալի տանջանք
կայ . ճքիս կրակը ասոր քովապու-
զի պէս պաղկը սեպուի . աս ու

բիշ բան է , հոգւոյն ծուծը կե-
 րէ կոր խելքէ 'ի դուրս . ան ալ
 մութ խաւար , սարսուալ դողալ
 և ամմէն կերպ չարչարուիլ միա-
 տեղ : || Հարքիս ամմէն տանջան-
 քը հոս է անի գիտեինք . ան խե-
 ասանկ տանջանք ճքիս վեր լրս-
 ուած չէ : Հապա հոգւոյն կարօ-
 տը զած տեսնալու անպատմելի-
 բան է . մէկ ըոպէն մեզի հազար
 տարի կերենայ . բանտ ըրլմա-
 նիր . խոր վիրատ ըրլմանիր . ծո-
 վուն անդունդը ըրլմանիր . Երբ
 պիտիխալսինք այշինած աս բան-
 տէն , ուր իրաւամբք արդելած
 պիտի մնանք ինչուն մեր պարտ-
 քը չհատուցանենք ցյետին ըր-
 նիոնն . ցյետին նաքարակիտննե-
 րելի մեղաց : || Կը են մեր ազգա-
 կանքը և բարեկամքը . ասանկ
 ետքի նեղութե մէջ կընային ու
 պարտական էին մեղ օդնել ա-
 զօթքով , պորդով , ողորմութ ,
 պաւ

պահօք, ձգնութե . ի՞նչնդս կընան
անհոգ կենալ. ետքը իրենց գր-
լուխնալ կուգայ աս բանս, ամա-
թու օգուտ : Ա հեղինձդ քահա-
նային՝ բազկատարած կայր' ի բե-
մին, առաջի ոք սեղանոյն . հուր
շիջանի, խաւար մերժի . տրա-
մեալ հոգիքն ուրախանան . զի
թողութի մեղաց լինի :

Ժ Գ :

Ա բայութի :

Ա բայութն է թղթութի . ի՞նչնդս
թագաւորութի . մէկ մասին ճքի
տերութի չէ, բովանդակ երկրի
կայսերութի չէ . բոլոր երկնքին
վերայ՝ որ այ սարայն է, այ հետ
տեվլեթ քշել է . այ անձառելի
փառքը վայլել է . զած անմիջա-
պէս տեսնել է, անոր հետ մէկ
սեղան նստիլ է . անոր անհուն
իմաս,

իմաստութիր, անչափ գեղեցկութիր, անպատմելի անուշութիր
 յաւիտեան վայլել զմայլիլ է. ոյ նման ըան մը ըլլալ է: Ասոր
 խելք մը կըհամնի. զոր ակն ոչ
 ետես. և ունկն ոչ լուաւ. և 'ի
 սիրտ միջ ոչ անկաւ, զոր պատ-
 րաստեաց ած սիրելեաց իւրոց:
 Աս էական փառքն է, ոյ ածատե-
 սուի. սլոհկան փառքնալ պպտիկ
 ըան չէ. դասակից ըլլալ անհա-
 մար հրեշտակաց. ոք ածածնայ
 փառքը պատիւթեմնալ որ ամ
 հրեշտակը իրեն երկրպագութի-
 կընեն. ընտանի սիրելի ըլլալ
 եղբօր պէս ամ սբց հին և նոր
 օրինաց. որոց թիւը անհատնում
 է, և ամմէնքը մէյ մէկ արեգա-
 կան պէս կըփայլին: Ասոնց ամ
 մէնուն ուրախութիր իմն պիտի
 ըլլայ, թէ որ արժանի ըլլամ
 արքայուն: Ո՞վ արքայութի ար-
 քայուի. քեզ մէյ մը տեմնալու
 հա

Համար՝ Հազար տարի աշխատելի
նէ, քիչ էր. Հապա յաւիտեան
վայելելու հմբ մէկ քանի օր աշ-
խատիլը մենծ բանէ: Ա այսիմաց
ըուե մարդկան, որ ասանկ մենծ
բանը ձառքէ կըհանեն սուտ
քիս փուժ և անշահ բաներու
Համար:

Ե. Պ. :

Ճանապարհ արշայութեան:

Ես եմ Ճապէ, Ճշմարտուի, և
կեանք, կըսէ քս. Ես եմ դուռն.
ընդ իս եթէ ոք մնոցէ, կեցցէ:
Ուրեմն արքայութեամբան ալ
դուռն ալ ուրիշ բան չէ. բայց
միայնքնին ման ըլլալ. նու խաչեր-
նիս սիրով բառնալ, ու քնի ետեւէ
երթալ. անոր պէս աղքատ ըլլալ
հոգւռվ. Համբերել ամմէն նե-
ղութեան. բարի ընել ամմէնուն.
նեւ

ներեւ թշնամեաց . կեանքը դը
 նեւ ուրիշի փրկուն հմը . զինքը
 զոհեւ այ սիրուն . իր հանգիստը
 եր պատիւը չփնտռեւ . այլ միայն
 զկամս ոյ և զփառս ոյ խնդրեւ
 Քնի վարքը և չարչարանքը ամ
 մէն օր աչքիդ առջեր ըլլայ նէ ,
 արքայութեն ձամբէն դուրս չես
 ելլար . հապա շիտակ արքայուն
 դուռը կելլաս : Խնքն քո որն
 մեր ըսաց իր մէկ սիրելի ծոյի
 մը : Խս քանի որ ճքիս վր կե
 ցայ նէ , աս երկու քանս սորմեն
 ցուցի մարդկանց , ու սանքի եր
 կու ոտքիս հետքը թողուցի , ուր
 որ քալեցի նէ . ո՞ ո՞ . Ամմէն
 նուն քարիք ընեւ , հիշ մէկէն
 քարիք ումմիշ չընեւ : Շ . Ճիշ
 մէկին չար մը չընեւ . ամմէն նէն
 չարիք ումմիշ ընեւ : Աս ձամ
 քան քոնենք նէ , շիփ շիտակ ար
 քայուն դուռը կը հասնինք . աս
 կից դուրս ինչ ձամբայ որ քո
 նենք

նենք նէ , դիմացնիս դժոխք
կէլլայ : Աչուրնիս ըանանք :

ԺԵ :

Պատրճերանապահութ :

Արքայուն ճամբան՝ որ տեսար,
դէպ ՚ի վեր ըլլալէն՝ դժար ըրլ-
լայ տէի , ած խօլ ցցուց մեզի
տասը ոտք մէրտիմէնով , ո՞ւ պատ-
ուիրանքով . ուստի կըսէ ք՛ու :
Աթէ կամիս մտանել՝ ի կեանս,
պահեա զպատուիրանս : Աս է
ան սանդուիք յակոբայ , որ ած
գլուխը կեցած է . հըեշտակներն
ալ մեր ձառքին կըըռնեն վեր կը
հանեն : Ո՞էկ ոտքը էլլաս նէ ,
խօլայ կէլլաս մնացածը առ . Օ ած
Ճանչնաս ու պաշտեսնէ : Ք . անոր
անուն ալ պօշ տեղը չես առներ :
Ե՞դ . իրեննուիրած տօն օրերը ոք
կըպահէս : Օ ած սիրելեն ետև

զեղ

զեղքայրդ ալ կըսիրես : Դ . ևս աւ
 ուաւել զձնօղքդ կըպատունես :
 Ե . մարդ չես սպաններ ոչ թրով ,
 ոչ լեզունվ , ոչ մտքով : Դ . քուհո
 գիդ մարմինդ ալ անարատ կը
 պահես հինդ զգայարանօք . ըգ-
 գուշանալով ամմէն կերպ աղ-
 տեղութէ մեղաց : Ե . ոչ կըգող-
 նաս , և ոչ ուրիշն հախը կու-
 տես : Ը . ոչ սուտ վկայուի կընես ,
 և ոչ սուտ խօսք մը բերնէդ կը-
 հանես . սուտ երդուըննալ չէ ,
 իրաւ երդումն ալ պօշ տեղը չես
 ըներ : Թ , Ժ . Ոէ թէ միսյն ուրի-
 շի բանին աչք չես տնկեր . թէ
 ըռզակին , թէ ըռզին . հապա
 ամմէնուն աղէկուի կուգես . ու
 ափէտ եկած աղէկուիը կընես .
 ան ատեն ած ալ քեզ ամմէն
 բարիքը կուտայ՝ հոգեոր և մարմ
 նաւոր . հոս տեղս շնորհօք կը
 պըսակէ , և անդին փառօք :

Ժ. Օ.

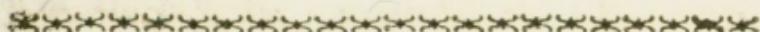
ԱՃԱՒԵՐՆԵՐԻ և ԵՂԲԱՋՐԻ ԵՐԱՎՈՒՄՆԵՐԻ :

Այսօրէնք աս Երկու պատուի բանքէս կախած են . սիրել զած յամենայն սրտէ, և զընկերն իբրև զանձն : | բումն օրինացն սէր է :

Սէրն է զօդ կատարման : Խուզե՞ս իմանալ՝ թէ զած կըսիրես, թէ չէ, նայէ թէ միշտ կըսիշե՞ս զինքը . կը փափաքի՞ս իրեն տեսուն . փափաքովհէտը խօսակից կը լլա՞ս յաղօթս . կարօտով կը խօսի՞ս ու կը լսե՞ս ածային բաները . այ թուրը կը քաշե՞ս սատանայի ու ճքի գէմ . կը ջանան այ սլատիւը ու խզմէ թը առաջ տանիլ նեղութիւ ալ քաշելով . ինչ որ սիրական բարեկամիդ խաթերը համար կընէիր նէ, այ համար պարէ այնչափ կընե՞ս կորմի :

մի : Վսկից չափե՛ եղբայրութիրու
 թիդ ալ . կըսիրեմ կըսես եղ-
 բարս , եա ինչու ձեռքեղ եկածը
 չես ըներ . ինչու ի՞նչ որ ումմիշ
 կընես անկից՝ դուն անոր չես
 ըներ . ինչու անոր մէկ պղտիկ
 խօսքը քեզի ծանտը կուգայ .
 ինչու այն բարին որ քեզի կու-
 զես նէ , անոր չես ուզեր . քեզի
 բարձր տեղը՝ անոր ցածը . քեզի
 աղեկ քեարը՝ անոր քիչը կի՞ հե
 չը արժանի կը տեսնաս : Ուսկից
 կուգայ նախանձիլը , բարկանա-
 լը . կիւճէնմիշ ըլլալը , քէն պա-
 հելը , ծուռ նայիլը , շիտակ չի
 կարենալ նայիլը : Ծմէ որ զեղ-
 բարդ միայն չէ , հապա թշնամիդ
 ալ չսիրես , չարարարիդ բարի
 չընես , անիծողդ չօրհնես . քնի
 հետ մասն ու բաժին չունիս .
 քրիստոնեայ չես : Որ զհոգին
 քնի ոչ ունի , սա չէ նը : Ո՞վ որ
 ուսու ինձ սիրել զքեզ , և զեղ-
 բ բարս

բարս իմվոքո : Ո՞վ սէր անոյշ,
ո՞վ սէր անպատմելի , որու հաւ
մը չեն առներ որդիք Շիս այ-
սորիկ . առնեին նէ , որդիք ոյ
կըլլային :

ԺԵ :

ԱՆԻՒՂԱՀԱՐՄԻ և անոխահալուն :

Ա յ ն մ ա ն ո ւ թ ի է աս առաքի-
նութիս : Ո՞է կը զղջայնէ . ած-
կըսէ . զմեղս նը և զանօրէնունիս
այլ ոչ ևս յիշեցից : Ոչ իսպառ
բարկանայ մեզ որ . և ոչ յաւի-
տեան պահէ ոխա : Ո՞ենք որ կա-
զօթենք . թող մեզ զպարտիս
մեր՝ ոնկ և մեք թողումք մերոց
պարտապանաց . երբոր յիշաչար
և ոխակալ կըլլանք նէ , կուզենք
ըսէլ . մի թողուր մեզ զպարտիս
մեր , ոնկ և մեք ոչ թողումք մե-
րոց պարտապանաց . մի մոռ-

նար մեր մեղքը . զէրէ մենք չենք
 ուզեր մոռնալ մեզի դէմեղած
 ները : Այս ողորմիր մեզի , մի
 թողուր մեղ տասը հազար քէսէ
 պարագը . զէրէ մենք չենք ուզեր
 ողորմիլ ու թողուր մեր ծառայ-
 ակցին հարիւր դուշը Անողորմ
 դատաստան պիտի ըլլայ անողոր-
 մներուն . իսկ քաղցրահայեացն
 գթութի գտցէ : Բածդ կըդտ
 նաս . ողորմեցա՞ր , ողորմութիւն
 կըդտնաս . երանի ողորմածաց՝
 զի՞նք ողորմուի գտցեն : Հախէ՞ն
 ուզեցիր գալ եղբօրդ , ած ալ
 քու հախէդ պիտի գայ . հախ
 ունի՞թէ չէ քեզ ալ կը հասկը-
 ցընէ : Երբոր դուն այ չես նմա-
 նիր մարդասիրութք . ած քեզի
 նման ըլլար վրէժինդրութք .
 Հապա դուն որ մարդկային կա-
 րողութ չափով վրէժ կըցար առ-
 նել նէ , ած ալ իր անհուն կա-
 րողութել կեօրէ կառնէ . իմէ
 վրէ

վրէժինդրուհի, և ես հատուցից
ասէ առ : Ամանապէս դուն քու
կարողուեդ կեօրէ մարդասիրու
թի ըրիր նէ . ած ալ իր անբաւ
կարողուել կեօրէ քեզ մարդա
սիրուհի պիտի ցըցնէ :

Ժ Բ :

ԱՆԴԱՊՈՂԻՆԻ և անբամբասուհի :

Անդապողինի դատելք , զի մի դատիցիք :
Տեսա՞ր որչափ աղէկ է չդատելք . և ո՞րչափ չար է դատելք :
Աղէկ է չդատելք . զերէ չես դա
տունիր յայ : Առւրբ մը ուրախ
սրտով հոգի տալնինի՝ զարման
ցեր էին քովի նստօղները . թէ
ի՞նչպս սրտադօղ չունի . ան ալ
ըսաց . ի՞նչ սրտի դող պիտի ու
նենամ . զերէ այ առջեւ երթամ
նէ՝ պիտոր ըսեմ, արդար դատա
ւոր . դուն ըսիր , մի դատելք , զի

մի դատիցիք. Ես իմ կենացս մէջ
 ուրիշը չդատեցի, ուրեմն դուն
 տլ իս պիտի չի դատես : Ասոր
 ներհակ՝ չար է դատելը. զերէ
 այմէ կը դատուինք, որ է ահա
 ւոր դատաւոր . և իրեն միայն
 կինկնայ դորուիր : Աբ ծեր մը
 մեղաւորի մը մահը լսեց նէ,
 դատելով ըսաց, խեղճը աճապ
 ինչ պին պիտի տայ այ . նոյն ա
 տեն հըեշտակը բերաւ մեռածին
 հոգին՝ ցցուց ծերուն, ու ըսաց.
 ած կը սէ կոր քեզի, ուր կը հրա
 մես որ տանիմաս հոգիս՝ որ դուն
 դատեցիր . առին մարդիկ իմ
 դատաստանս՝ առին : ԱԵղայ
 ըսելով Ճորով թողութի առաւ
 ծերը : Հիմա ամմէն մարդ մէկ
 մէկու դուր են եղեր . անոր հա
 մար անաշտու պիտի դատուին
 յայ . շատն ալ պիտի դատապար
 տուին : Դատելը այսչափ ծանր
 է նէ, որ սոսկ մտքով կը լսայ,
 հա

Հապա բերնով ալ բամբասելը ,
ուրիշի առջև եղբօրը անունը
կոտրելը , ո՞ւչափ ծանր մեղք է :
Աղեկ գատողութիր զինքը դա-
տելն է , ուխոստովանքին մէջ
զինքը շտկէ շիտակ ամբաստա-
նել . չ' նէ , ով որ ուրիշը կը բամ-
բասէ խոստովանելու ատեն , զին-
քը մեղաւոր չի ճանչնար : Ա ախ-
ցիր բամբասանքէն , մանաւանդ
քհնյ անձի վր . որով ոյ աչքին
բըին կը դպչիս :

Ճ Խ :

Լ Ա Ր Ա Բ Ի :

Առղի տակ ծածկուած մատեն
մը նէ լրուիր . գտնօղը խըյմէ-
թը գիտէ : Ը տտախօսը առանց
մեղաց ըրխանիր կը սէ գիրքը .
լեզուն կայծ մը նէ որ օռման
ները կը փռնկցնէ . աւելի է լե-
Կ Յ զունով

զունով ք թրով զարնունածը . ձիու
 կէմ պէտք է՝ մդու լեզուն ալ
 լուուի . կատարել մարդը ան է՝
 որ իր լեզուն կընայ բռնել : Քա
 նի՞ անդամ եղած է՝ որ լուու
 կենայիր նէ , մեղք չէր ըլլար .
 չհամբերելովդ ու խօսելովդ՝ ինչն չ
 ֆէտաններ ելան : () Ճախիխն փայտ
 չի դնես նէ , կրակը ինքիրմէ կը¹
 մարի . ասանկ ալ չխօսելուդ նկու²
 խօսք խօրաթան կըդադրի : Ը ատ
 անդամ փիւշման եմ եղեր խօնա
 ծիս . չխօսելուս հիչ փիւշման չեմ
 եղեր՝ կըսէ նք մը : Ինդ ամդա
 տրկըանի համարս տալոց էք՝ կըսէ³
 քս . հապա չար լեզուներուն ինչն չ
 պիտի ըսենք . որ ուրիշը կըթու
 նաւորեն . կիմ մարդուն անկածը
 կըմնտուեն յիշոցներով ու առկոց
 առակ խօսքերով : Սեմ կընար
 համբերել , տեղը գայ նէ պիտի
 քըֆրեմ , փայը պիտի տամըսես
 նէ . եա ած քեզի ինչնպս կը համ
 բերէ

բերէ կոր . Եա՛ ինչպս համբերէ
քու անհամբեր ըլլալէդ ետև :
Ի՞ու նրդի ինչպս համբերեց քե-
զի հիմք չարախօսներուն ու չա-
րարարներուն . պիղատոսի առջե-
լուռ ևեթ կայր . հերովդէսի
բնաւ պիհն չտունաւ . խաչ հա-
նօղներուն վր աղօթեց : Խթսե-
լու կանոնը աս է . մարդու հետ
քիչ խօսէ . քեզի հետ շատ խօ-
սէ . այ հետ միշտ խօսէ :

¶ :

Հեղուն և խոնարհուն :

Ա յոյն հանգեայց , եթէ ոչ 'ի
հեղս և 'ի խոնարհս . և ոյք դո-
ղան 'ի բանից իմոց : Ուսարուք
յինէն , զի հեղ եմւ խոնարհ
սրտիւ , և գտջիք հանգիստ ան-
ձանց ձերոց : Երանի հեղոց , զի
նոքա ժառանգեսցեն զերկիր :

Օ այս երկիրս վայլեն՝ խաղաղ
 կեանք վարելով խոնարհութե :
 Օ երկիրն սրտից իւրեանց և ընկ
 կերաց՝ հիշ մէկ բանի մը վրայ
 տակնու վր ըլլալով : Օ երկիրն
 կենդանեաց՝ ոյ սիրական ըլլա
 լով : Հոգին որ չի սիրել աղմուկ
 և խռովուի . արքայուիլ ուրիշ
 բան չէ , եթէ ոչ խաղաղուի և
 խնդուի 'ի հոգի որ : Ա ծ չերեւ
 ցաւ եղիայ մարդարեին՝ գեանա
 շարժի , փոթորկի , ու կրակի ա
 տենը . հապա անուշ հանդարտիկ
 հեզիկ հովիչելու ատենը : Եղի
 սէ մարդարեն թէքրի խրատ տա
 լու ատեն որ սիրտը ելաւ նէ ,
 սաղմոսասաց բերել տունաւ՝ որ ա
 ռաջ սիրտը իջնայ , ետքը խօսի
 ոյ բանը : Դուն ոչ խօսք մը կր
 նաս զուրցել . և ոչ խօսք մը լսել
 առանց տակնու վր ըլլալու : Աւ
 ըիշի խելք սորվեցնելու ատեն
 խելքէ դուրս կելլաս , զէրէ հեզ
 չես .

չես .ուրիշէն ալ խելք չես ուղեք
սորվիլ , զերէ խոնարհութիւն չու-
նիս : Իր պակսութիւնը ճանչցողը
խոնարհ կը լայ , ուրիշի պակսու-
թիւնը չի կը նար նայիլ , ուրիշին
յանդիմանութիւն ալ սիրով կը
տանի . ինքը զինքն ալ կը յանդի-
մանէ . անով ուրիշի սիրան ալ
կորսայ : Խոնարհ սիրտը ոծ կը
բարձրացընէ . հոս շնորհքով կը
լեցնէ . անդին փառօք կը լիացնէ :

ԵՂ :

Համբէրունէ և Երկայնմարունէ :

Ամմէն բանի համբերօղը համ-
բերուին է : Համը ունի անհամ-
թապիէթով մարդու հետ վար-
ուիլը . համբերես նէ , քու հո-
գիդ կը շահիս . ալէլքիմանոր հո-
գին ալ կը վաստկիս . զի՞ գիտես
այր գունեթիւն զինքո ապրեցուա-
ցես .

ցես . զի՞՞ գիտես կի՞ն դու՞ եթէ
 զայր քո ապրեցուսցես : Անլի՞ է
 մարդու սպասել . կը համեղնայ
 համբերելով , ու ըսելով մէկ սըր
 բու հետ . աճապ ան մարդը ա
 ռաջ կը հասնի՝ թէ հոգիս առ
 նօղ հրեշտակը : Լեղի է աղքա
 տուի . հիւսնդուի . և ամ նե
 ղուի . չամբերեսնէ՛չի թեթե
 նար , կը ծանտրնայ . չանուշնար .
 աւելի դառն կերևնայ . համբե
 րես նէ՛զէհերը բանզէհեր կը լ
 լայ : Ամմէն դեղ կամ լեղի է ,
 կամսիրտ խառնօղ . բայց առող
 ջուն յուսով այնչափ ստակ կու
 տաս դեղիու բժշկի . համբերու
 թիւնը ստակ չուզեր . պիրապիր
 կը բժշկէ հոգիդ : Համբերութէ
 ձերով ստասջիք զոգիս ձեր՝ ը
 սաց երկնաւոր բժիշկը , որ ըո
 լոր կեանքն ալ անցուց համբե
 րելով վո՞ մեր : Ո՞ե՞նք ալ շատ բա
 նի կը համբերենք ոքի խաթեր
 հաւ

համար . իսկ այ համար համբե-
 լել կսկսինք , անհամբերութե-
 նով կը լմնցնենք : Համբերուիլը
 երկայնմտութիւնի պիտի ըլլայ՝ որ
 կատարել ըլլայ , և պսակի ար-
 ժանի : Որ համբերեսցէ իսպառ ,
 նա կեցցէ : Դամբայ ելլօղը չե-
 հասնիր ուզած տեղը , թէ որ
 ճամբան չի լմնցնէնէ : Խնչիաչ
 որ քաշենք նէ , աման երբ կը-
 խալսինք չսենք . հապա՝ գիտնա-
 լով թէ ած չի մոռնար մեր քաշա-
 ծը , երկայնամիտ ըլլանք . ինչ-
 ուան որ ցանաձնիս ըուսնի , ու
 համբերուեն համեղ պտուղը վայ-
 լենք , մեկին հարիւրապատիկ և
 հազարապատիկ :

ԵՐԱ :

Համակամութեն ընդ այ . համ
համակերպութե :

Եղիցին կամք քո որող յերկինս
 և յերկրի : Երկիրս մեզի երկինք
 կը լլայ, երբոր մեր կամքը ոյ կա
 մացը հետ մէկ ըլլայ : Ո՞վ որ
 երկրի վը ոյ կամքը կընէ, ած
 ալանոր կամքը կընէ երկինքը :
Վեկը ան աղօթքը ընելնինի .
 ուսո՞ինձ առնել զկամս քո , զի
 գու ես ած իմ . ձան լսեց երկն
 քէն : Կուզես իմ կամքս կատա
 րելնէ , քու կամքդ կոտրէ : Ես սկից
 հարկաւոր առաքինութի չիկայ .
 մեր ուզածը չի նայիլ . ոյ ուզա
 ծը փնտուել : Եմմէն մարդուն
 տերտը իր կամքին հետ կապած
 է . կամքերնիս մէկդի դնենք ,
 տերտ չենք ունենար : Եյ ուզա
 ծը

ծը իմուղածս է նէ , աղքատու-
 թիր ինձի հարստուի է . ամմէն
 նեղուի ինձի հանգիստ է : Ուէ
 որ այ կամացը չմիաբանիմ , ու-
 ղեմ չուզեմ՝ քաշելիքս կը քաշեմ
 անմիտար . այ կամքն է ըսե-
 լով սիրովքաշեմնէ , հէմսիրոս
 կը միտիթարունի , հէմվարձքս կէ
 ւենայ : Անյմը համը առնես
 այ կամաց բոլորովին քեզ յանձ-
 նելու , արքայուն չշնին աշխր-
 քիս վը կառնես : Անկ հատիկ
 միտիթարանք մեր կենացը մէջ աս
 առաքինուիս է : Ասովյոք երա-
 նելին ամմէն փորձանքին հախէն
 եկաւ . որ մէկ օրուն մէջ բոլոր
 զաւկըներէն , տնեն տեղէն , մա-
 լէն տէվլէթէն զրկունեցաւնէ ,
 ըսաց . Տը ետ , և տը էառ . եղի-
 ցին կամք տն օրհնեալ : Եւ քո-
 նըն մեր 'ի պարտիզի աղօթեց .
 ոչ որով ես կամիմ , այլ որով դու-
 կամիս . ոչ իմ կամք , այլ քոյդ
 լիցի

լիցի : դուն ո՞ւր կըմնաս :

Ի Գ :

Քաղաքուն ծառայունն այ :

Որչափ անոյշ բան է այ ծառա
յելը . որչափ մեծ տէվլէթ է . և
որչափ վարձք ունի : Անոյշէ , զե-
րէ մարդուն խղճմտանքը հան-
դարտ կըլլայ . սիրտը կըճիայ .
Երեսն աւ կըխնտայ . խելքը գը-
լուխը կըլլայ . իր բանին գործ-
քին մուխայէթ կրնայ ըլլալ :
Հիշ մէկին հետ ջիխուովիր . զէրէ
ալէկոծեալչէ սիրտը . սանքի ծո-
վու վը չէ . իլիմանն է հասեր :
Մեծ տէվլէթ է . զէրէ ծառայ
են այ է թգրել : Յագրի մը խըզ
մէթը գտնունիլը մեծ փառք կը
սեպունի նէ , հապա որչափ մենծ
է ծոյ ըլլալ թգրին թգրցերկ
նի և երկրի ստեղծողին : Դառն
ով

ով ես ըսին նէ յոնան մարդա
 րէին , պարծենալով հմըձկ պա-
 տասխան տուաւ . ծոյ ոն եմ
 ես . և զոր ած երկնից պաշտեմ :
 Ա պրձքն ալ այնչափ մեծ է որ
 չափ ած . զերէ ած զինքը մեզի
 պիտի տայ . զինքը պիտի վայելցը-
 նէ . սանքի մեզ ածացնէ պիտի :
 Ա մարդ մարդու քեօլէ կը լլայ .
 Եսիր կը լլայ . կեանքը կը փացը-
 նէ . անոր կունկէն հաց մը գտնա-
 լու համար . եա մենծ բա՞ն է մի՞
 այ ծառայուի ընել . որ այ տեվ-
 լէթը գտնանք , այնման ըլլանք .
 նման նմա լինելոց եմք : Ա էյմը
 այ ծառայուեն համը առնես նէ ,
 կը տեսնաս որ ի՞նչ ուրախութի-
 կը լլայ սրտիդ մէջ : Վանի որ
 կը տեսնաս բարի մարդ , կուզես
 սրտիդ մէջ դնել . սատանայի ծա-
 ռայողին երեսն ալ չես ուզեր
 տեսնալ . ուրիշմէն չափէ , քու վը-
 րադ ալ :

ԽԳ :

ト ト :

Վ Ա Խ Ե Խ Ա Ճ Ի :

(Երը քսանը ըորս սահաթ է . ամ
մէն բանի ատեն կըդտնաս . ու
տելու . վաստը կելու . հագնե-
լու . հանգչելու . մէկ սահաթին
չորրորդ փայն ալչես գտնար հռ
գիդ նայելու . անօթի՞ է մի հռ
գեոր բաներու . մե՞րկ է մի՞ շը-
նորհաց . այ հետ ի՞նչ առուտուր
ունի : Խնչու սիրտդ հանգիստ չէ .
զէրէ խղճմտանքդ մաքուր չէ :
Ը մմէն իրկուն կմառտուն հոգ-
ւոյդ տէֆտէրը նայէ , օրդ ի՞նչ
պէս անցուցիր . միտքդ՝ լեզուդ
և գործքդ ի՞նչպէս բաներ են .
այ համար . ըստ այ , թէ մարդու
համար կմքէֆիդ համար , Եր-
կան ատեն տէֆտէրդ եօխլամիշ
չընես նէ , բացը կելլաս . ետքը

դ

բան

բանտի մէջ կը փոտիս + այ բան
 տէն վախցիր : Ալ ըադ կտորմը
 չամուռ ցաթէկէ նէ , կը մաքրես .
 ձառքդ աղտոտի նէ , շուտով կը
 վլաս . մարդու առջեւ ելալու ըլ-
 լաս նէ , վրադ գլուխդ կը շտկես .
 Հայլին ալ կընայիս որ աճքով
 տեսնաս պակսութիդ ու շտկես .
 Հապա հոգիդ որ աղտոտեր է
 խապար չես . ի՞նչնպս խապար ըլ-
 լաս . երբոր քննուեն հայլին չես
 նայիր , որ չոլլայ թէ պակսուիդ
 տեսնաս : Հիմա է ատենը մեզ
 քննելու , շտկելու . անդին եր-
 թանք նէ , սոկիի պէս քննուած ,
 փորձուած , ու զտած գտնը վինք ,
 չէ նէ ահաւոր դատաւորին ա-
 տեանը սևերես դտնուիլը՝ շատ
 սոսկալի բան է :

トヘ：

Աշումածութեն：

Վարձը 'ի գլուխ պարծի ողով
մութի առ դատաստանաւ : Ո՞ւ-
քան մեծամեծ գործքերով յիշա-
տակ և տնուն թողուս ճքիս վը ,
ամմէնէն վեր է ողորմածուիր .
Քզի որ ողորմի աղքատին , փոխ
տայ նոյ . ուստի դատաստանին օ-
րը քս ուրիշ բան պիտի չըսէ ,
հապա , քաղցել էի և կերակրե-
ցիք զիս . ծարաւի էի , և արբու-
ցիք , եւ . կմոչ կերակրեցիք , ոչ
արբուցիք եւ . և ասով արդարքը
և մեղաւորքը իրենց վարձքը և
պատիժը պիտի ունենան յաւի-
տեան : Տեսա՞ր ո՞րչափ աղէկ բան
է ողորմածութիր . և ո՞րչափ չար
է անողորմուիր : Ես ալ աղքատ
եմ , ի՞նչ ընեմ ըսես նէ , մէյմը
յիշէ

յիշէ այն այլի կնիկը՝ որ ունեցածը չունեցածը երկու մանղրուիքէն՝ ան ալ այդանձանակը ձրդեց, ու մեծատուններէն եւել մախպուլ անցաւ։ Վեյմալը ստակ չունիս նէ, ձառք ոտք ունիս կրնաս իմտատ մը ընելքեզնէ տկարներուն։ Հիշանդ տեսնալու կրնաս երթալ, ջուրմը կը ընաս տալ։ բերան ունիս՝ որ շատ թիւրլիւ հոգեսոր ողորմուե գործքեր կրնաս ընել։ միսիթարել զվշտացեալս։ տալ զըարի իսկդ տարակուսելոց, եւ ամմէն բանէն վեր՝ աղօթքը ընելիսեղձերու համար՝ կենդանեաց և ննջեցելոց։ Վսանկ բարի սիրտ ունենաս, և աղէկ աչքով նայիս ուրիշներուն վը նէ, ած ալքեզ աղէկ աչքով կը նայի, որ անկից մենծ բան չի կը ընար ըլլալ։

¶. O.

[Ա]ՅՈՒՆԻՑԻ :

Աս առաքինուն անունը մարդ
 չիկայ որ չի գիտնայ . բայց քիչ
 մարդ կայ՝ որ բանեցնէ : Ամմէն
 քը կարծեն՝ թէ իրենք խոհեմու-
 թը կը շարժին . բայց չեմ գիտեր՝
 հազարին մէկը կայ՝ մի խոհեմ :
 Խոհեմութիւն կանոն մը նէ՝ շի-
 տակ ընելու շիտակ բանը . աղէկ
 ընելու աղէկ բանը . խելք բա-
 նեցնելով ատենին կեօրէ . մար-
 դուն կեօրէ . հալին կեօրէ . տէ-
 րէճին կեօրէ . շրջահայեցութ
 մէկ բանին առաջը ետքը մտմը-
 տալով կշռել՝ թէ հիմա աս սա-
 հաթս աս բանս ընել պէտք է՝
 թէ չէ : Անխոհեմութիւն շատ բան
 կը բերէ մարդուս գլուխը , և
 շատ մեղք կը ծնանի : Խօսք մը
 օր

օրթան կը ձգես . անկից ի՞նչ կել
 լայ՝ չես մտածեր . ուխտ կը նես
 որ գիտես թէ դժար է կատա-
 րելը . բանի մը կը մտնաս՝ որ չետ
 գիտեր ետքը կելլայ թէ չէ . զա-
 ւակդ կը խրատես՝ սաստիկ սըր
 դողելով կմշարաչար ծեծելով ,
 որ ճամբայ բերելու տեղը՝ գլխէ
 կը հանես . ողորմութիւն կուտաս
 աղքատը ամը ցնելով . կմշքի
 չավ ընելով : Եղօթքի ատեն
 բանդ գործքդ կը մտմտաս . բա-
 նի գործի ատեն աղօթքի ետեկ
 կինկնաս : Խելացիի տեղես դը-
 րեր դունքեզ . խելք է մի հո-
 գիդ մարմնուդ գերի ընել . պըզ-
 տիկ և ոչինչ շահու համար , ա-
 մենամեծ և յաւիտենական բա-
 րիքը կորսնցնել : Խելացի ես նէ ,
 ուրիշի տուած խրատդնախ դուն
 պահէ . հոգւոյդ աչքը բաց ըլ-
 լայ , որ խոհեմըսունիս . մարդու
 խաբունէ . սատանայէն մի խար

54
ունիր . սատանային դեմ սատա
նայ եղիր . մարդու և այ առջե
հրեշտակ եղիր :

Ի Ե :

ԱՅ Է Պ Ա Ր Ա Ր Ա Ր Ա Ր :

Ա մմէն մարդ հախը կուզէ ու
ըիշմէ . բայց քիչ կայ որ ինքը ու
ըիշին հախը թամամ ընէ : Ա յ
պարտքերնիս է անչափ . մենք
չափաւորէն ալ կը պակսինք . ուր
է սրտանց զած սիրելու պաշտել
այ հախը՝ աշխարքի կանցնենք
կոր . մարմնոյ ու սատանայի խըզ
մէթը կըտեսնանք : Ո արդկանց
ալ պարտը կան ենք՝ եա ստակ ,
եա ռայէթ , եա սէր . ո՞ր մէկը
կընենք կոր : Ո եր անձին ալ
պարտը կան ենք , հոգին աւելի
հոգալու քան զմարմինը . մենք
մարմնոյ կըծառայենք . հոգւոյն
հո

հոգերնիս չէ . արդարութիւնը ուր
 կը մնայ : Կշառքը խաբերայ ըլ-
 լայ նէ , կշառք չէ . ասանկ ալ
 մեր արդարութիւնը խաբերէն է ե-
 ղեր . մենք զմեզ կը խաբենք , ու
 չենք իմանար : (յը կուգայ որ
 այ արդարութիւնը կշառքով կը շա-
 ռունի պիտոր մեր ամմէն բանը .
 Հիմակունքնէ բաներնիս շոկենք .
 չէ նէ՝ ան ատեն արդար դատա-
 ւորը իր հախը կուզէ . մարդիկն
 ալիրենց հախը կուզեն . տես-
 նանք ի՞նչ պիտոր ընենք . ըլ-
 լայ թէ դժոխքին բանտը մատ-
 նունինք , Ո՞ենք որ արդար ըլ-
 լանք նէ՝ այ արդարութիւնը ողորմու-
 թք մեզ կը պսակէ . աշխաքիս պէս
 չէ՝ այ հետ առուտուրնիս . մէկ
 մանղը րի աշխատանք քաշենքնէ ,
 հազարաւոր քէսէի արժեք վարձք
 կառնենք . մէկ թաքիքէի կատա-
 րեալ զզումով յաւիտենական
 կեանք կը շահինք :

†
Ա
Վ

Կտրիչ եղիը, զօրացի՞ր • քանի՞
որ թուլնաս վախվիսես, անշափ
մենծ մնաս կը լլայ քեզի ամմէն
կողմանե : Դրսի կտրձուիր հար
կաւոր է նէ ձենկի ատեն, վա
խու ատեն, ներսի կտրձութիր
ամմէն իժիր պէտք է . զէրէ փոր
ձուի կմ պտրազմ է կեանք մէջ
՚ի վ՛ր երկրի : Վ շխրքիս տէրտը,
ձախորդուիր, հիւանդուիր, և
ամմէն վախը ուրիշ բանով տէֆ
ըլլար . բայց միայն արիութե
նով : Վատանային փորձուին ալ
որ պէսնկ կերպով մարդուն միտ
քը կը շփոթէ, սիրտը կը թուլցը
նէ, յուսահատութի կը ճգէ . ու
րիշ բանով չի յաղթունիր, բայց
միայն արիութենով : Վ նչնեղու
թի

թի որ ունենաս՝ հոգեոր կամ
 մարմնաւոր, դունքեզի եկուր,
 ուըսէ. Տը լոյս իմե կեանք իմ,
 ես յումմէ՞ երկեայց. որ աստաւէն
 կենաց իմոց, ես յումմէ՞ դողա-
 ցայց. տէր է իմ օգնական, և
 ես ոչ երկեայց, զի՞ արասցէ ինձ
 մարդ. ավ իմով անցից ընդ պա-
 րիսպս. եթէ ած'ի մեր կոյս է.
 ովիցէ մեզ հակառակ: Աշխարք
 փլինէ, իմ սիրտս պիտի չի փրւ-
 չի. ած ամենաբարի և ամենակա-
 րօղ իմ հետս ըլլալէն ետե, ուս
 կի՞ց պիտի վախնամ. մալ է նէ
 կորսըվածը, կրնայ կը կինը տալ
 հիւնանդուի է նէ՝ կրնայ առող-
 ջացընել. անունան կոտրութի է
 նէ, կրնայ շինել. մեղաւոր եմ
 նէ՝ դառնամ, թողուիը հազըը
 է: Ած իմ ըլլալէս ետե, ճքս
 ալ իմս է՝ արքայութին ալ: Աս
 սիրտը ունեցիր. ճքէ չես վախ-
 նար, ուրախ կելլաս ճքէն:
 Աթի:

Ի Ժ :

Բարեխառնութիւն :

Այս հրեշտակային առաքենութիւն
կը կառավարէ զմարդ , որ մարմ
նոյն քէֆը կատարելու ատեն՝
հոգւոյն քէֆը չկոտրէ : Չափէն
եւելուտել խմելը . փափկութեն
և հեշտութեն ետևէ ընկնալ չա
փէ չըզդը դուրս՝ անքանի գործք
է : Այս մինը հոգւոյն հետեւի
նէ՝ մարդը հրեշտակ կը լլայ . հո
գին մարմնուն հետեւի նէ՝ հայ-
վան կը լլայ : Երանի՝ անոնց որ
հոգւովե մարմնով ողջախոհ են .
աշխրքիս համը հոտը չեն առեր .
բայց վայ անոնց՝ որ մարմնով
մաքրութիւն կը պահենք կը սեն ,
ու հոգւով անմաքուր են : Երա-
նի՝ անոնց ալ՝ որ նքիս բեռը ճամ
բով կը տանին . և առաքելոյն ը-

ստ

սածին պետմարմնով Ֆքիս մէջն
 են . բայց իրենց քաղաքավարու-
 թիը երկինքն է . ոտքով հողը կը
 կոխեն , սրտով երկինքը . կը քա-
 լեն . բայց վայ անոնց՝ որ հոգւով
 և մարմնով ընկղմերեն Ֆքիս ծո-
 վուն մէջ . ու իրենց երջանկունի
 կը սեպեն թշուառ կեանքը : Ու է
 Ֆքի մէջ ըլլաս , թէ Ֆքէ հեռա-
 ցած , սիրտդ տաճար այ պէտք է
 ըլլայ՝ մաքուր և զարդարել վեր-
 նատունի պէս , որ գայ քս հանգ-
 չի՝ ի քեզ : Հոգին սը՝ սը հոգի
 կուզէ իրեն ընակարան : Դեղ
 հոգւոր մաքրութեն է՝ մաքուր
 պահել աչքը , անկաճը , և ամ-
 մէն զգայարանքը . սէպէպներեն
 փախչիլ , մարմինը Ճնշել , կամ
 քը կոտրել . աղօթքով առ ած-
 դիմել , և առ անարատ մայր տն .
 բարիխորհուրդներով միտքը լեց-
 նել , որ չար խոհութներուն տեղ
 չկմնայ . ոը խորհուրդներուն սըխ
 սըխ

սըխ մօտենալ. վերջինք մարդոյն
և քնի չարչարանքը՝ աչքին առ
ջեւ ունենալ:

1.

Ա պահման անվախման :

Պորս են վերջինք մարդոյ. մահ,
դատաստան, դժոխք, արքայու-
թի: Առջի երկուքը ճամբայ են,
որ ամմէնքս անկից պիտի անց-
նինք. Ետքի երկուքը յաւիտենաց
կան տուն են, մէկը մեղաւորաց,
մէկալը արդարոց, ասոնց մէկը
պիտի ըլլայ քեզի ալ վախման
անվախման՝ քու վարքիդ վարձք:

Ա արքդ կուղես որ աղէկ ըլլայ.
Յամ'ի գործս քո յիշեա զվախ
ճանս քո. և յաւիտեան ոչ մեղի-
ցես: Ո՞վ կրնայ մէկ մեղք մը
գիտնալով գործել, երբոր գիտ-
նայ՝ թէ անատէն պիտի մեռնի,

դատ

դատուի, ու դժոխքը պիտի իջնայ: Ո՞վ կը բնայ մէկ բարի գործքէ մը ետ կենալ, երբոր զիտնայ թէ այն գործքով արքայուի պիտի ափ ձգէ: Չորս վերջիններեն որն որ յիշես, բարի պտուղմը կը կը անամաս: Մահը կը վախցընէ հէմ այմէ, հէմ մեղքէն: Դատաստանը կը վախցընէ հէմ այմէ, հէմ դժոխքէն: Դատոխքը մեղքը կը վախցընէ: իսկ Եքայ ուիր զմեղքը բոլորովին կը վերցընէ, և այսէրը սրտիդ մէջ կը ակի պէս կը վառէ: Հապա յիշէ չորս վախճանն ալ: մնւնդ արքայ ութիր, որ խօլայ է՝ և մեծ մի թարանք: Դաս առաւել յիշէ քու վախճանիդ անվախճան ըլլալը: յաւիտեան եա դժոխք՝ եա արքայուի: մէյմալ փոխունելու չէ, անցնելու չէ, լմնալու չէ: ուր որ պիտի ընկնամ հոն պիտի մնամ յաւիտեանս յաւիտենից: Ո՞վ յէ ու

Վիտենականութիւն յաւիտենակա
նուի, խոր անդունդ, խորք խորոց
անիմանալի. իրաւ որ ով որ քեզ
կըսիշէ, բնաւ չի մեղանչեր:

Լ. Ա. :

Հարջարանի հանի:

Ա հա մէկ դանձ մը՝ որ քեզ կըր
նայ հարստացնել ամ բարեօք.
դանձ ամ իմաստութեն և գիտու
թեն այ. դանձ ծածկել յագա
րակի. որոյ գտնօղը՝ արքայութիւ
գտած է. դանձ անգին և անկո
րուստ: Աս դանձիս մատենը եր
կու ձամբով կը գտնաս: Աէյ մը
ընդհանրապէս միտք ընելովա
սանկ. մէկն որ գիս կրակէ կամ
ծովէ կմգերուէ կմ մահուընէ
խալսէրնէ, կենացս մէջ անիչէի
մոռնար. միշտ չնորհակալ ու ե
քախտագէտ կըլլայի. հասկա յժն
որ

որ զիս յաւիտենական մահուընէ
խալսեց . ո՞րչափ շնորհակալ պիտի
ըլլամ , ու յաւիտեան իր բա
րերարուիր չմոռնամ . մնւնդ որ՝
չէ թէ խօսքով մը կմստկով զիս
խալսեց . հապա իր քրտնքովը ,
չարչարանօք խաչի , արուն թա-
փելով , ու մեռնելով :

Ո՞յ մը նալ մասնաւորանկս մըտ-
մըտա՛ , ամմէն օր չարչարանքին
մէկ մասը . կմբոլորը մէկ տեղ
յիշելով այսպէս : Անմեղ գառն
այ ինծի պէս մեղաւորին համար
ի՞նչ քաշեց . արուն քրտնեցաւ
գեթսէմանի պարտէզը . կամա-
ւորանկս թող տունաւ զինքը թշ-
նամեաց ձառքը՝ իր աշակերտին
մատնութը . չարագործի մը պէս
կապունեցաւ , չարախօսութիւն ա-
նարգանք և նախատինք քաշեց .
սիլէ կերաւ տիվանի մէջ . ծաղը
ըրին զինքը , թուք ու մուր տուն .
երեսը թքին . գլուխը փուշ պսակ
դրին .

դրին . վրան կարմիր քերաքէ հա
 գուցին . ձառքը խամիշ մը տունին .
 սուտ թղը ես տեի մասխարայ
 ըրին . աչքը գոցեցին ունոյն խա
 միշով գլուխը կը ծեծէին , ու կը
 սէին . մարդարէացիր ո՞վ է քեզ
 զարնօղը : Տերէկը կապեցին .
 խամչիներով չարաչար ծեծեցին ,
 որ բոլոր մարմինը արունվլայ է .
 դաւ : Տահաշատ կերպով չարչըր .
 կելէն ետև՝ ծանար խաչափայտ
 մը կռնակը տունին , ու ծեծելով
 առաջ կը քշէին . ըլլայ թէ ձամ
 բան մեռնի տէի՝ սիմնն կիւրենա
 ցին անկարիայի բռնեցին , որ յոին
 խաչը տանի : Կողգոթայ լեռը
 հասան նէ , երկու աւազակնե
 րուն մէջ տեղը յոր աւազակապէ
 տի պէս խաչ հանեցին , որ մենձ
 նախատինք էր . հա՞պա ձառուը
 ներուն ոտուներուն ցաւը՝ գա
 մերը զարնելէն . ալ աւելի խաչը
 տնկելու ատեն՝ որ բոլոր մարմինը

սարութմիշ եղաւ նէ , ցաւը յժին
Ճիկը կանցնէր . յո ի՞նչ կըսէր .
Հայր թող սոցա . զի ոչ դիտեն
զի՞նչ գործեն : (Կարւելէն ջուր
ուզեց նէ , լեզի եօտ ու քացախ
տունին . հազար թիւրլիւ սիթէմ
ալ տունին՝ սիրոր ծակելու հմբ :
Ո՞էկ միսիթարիչ մը չունէր՝ ա
ջակողմեան աւազակէն՝ ի զատ :
Ըշկերտները թողեր փախեր ե
ին . ածածին իրաւ խաջին քովը
կայնած էր , ամմա անոր սրտին
անշափ կսկիծն ալ յոի աւելիցաւ
եղաւ : Երկնաւոր հօրը միսիթա
րուն ալ ան արալը խը կտրունա
ծի պէս էր , ուստի ըստ . ածիմ
ած իմ ընէր թողեր զիս . ասանկ
հոգին աւանդեց , որ աշխրքիս
վը անանկ իսեղջեցաւալի մահ
չէ եղեր :

Ասոնք որ միտքդ ըլլայ նէ , 'ի
հարկէ նախ և առաջ ցաւակից
կըլլաս քու փրկչիդ . մանաւանդ
Է որ

որ քու պատճառովդ է մեռեր :
 Երկրորդ՝ կըսոսկաս մեղք գոր-
 ծելէն. զէրէ գիտես որ մեղացդ
 համար մեռաւ , ուստի նորէն մե-
 ղանցելը՝ յորնորանց խաչ հանել
 է : Երրորդ՝ սիրով կըհամբերես
 դուն ալքու խաջիդ ու մահու-
 անդ . զէրէ քսքեզի հմը համբե-
 րեց նէ , մենծ բա՞ն է մի որ դուն
 ալքով համար համբերես , ան
 ալքու աղէկուեդ համար կըլ-
 լայ , որ վարձք վաստըկիս , քինմա-
 նիս , և անոր փոցը հասնիս . զի
 եթէ չարչարանացն կցորդ լինի-
 ցիմք , և փառացն հաղորդ լինե-
 լոց եմք . որում արժանի ընէ ըղ-
 մեզ ինքն որն մեր յո քու . նմա-
 փառք յաւիտեանս + ամէն :

Հառաւաշնիք ամվեն առաւու :

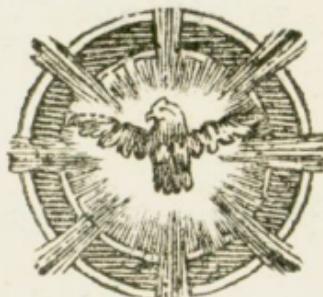
Ա - Ե :

Հառաջանօք՝ կարդամառ քեզ,
դառն այ՝ Եխուս իմ, հեզ.
Ըղքո ինձ վարս՝ նիւթեա քեհեզ,
Ըղքո ոք վերս՝ տուր ինձ՝ ի լեզ:

Ա - Ա Ֆ ա ծ ի ն ն :

Գոչեմառ քեզ՝ տիրածին կոյս,
յետ յիսուսի՝ միակ իմ յոյս.
Խաւարելոյս՝ եօթնաջահ լոյս,
քե փրկեցայց՝ անտարակոյս :

Ա Ե Բ Պ :

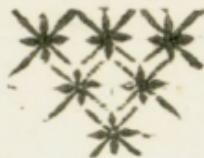
ԵՅԻ ԹԻՐԻԹԻԼԵՐ

ՀԵՐ պեր կիւն իշխն պեր
այտա :

Երմէնիձէ եազըլմըշ Աւգերեան
Հայր մկրտիչ վդպտտէն՝ միսիթար
Աբբանըն վանքընտան :

Թիւրժէյէ ըէրժի-մէ օլոռնմուշ ԱՇ-
Գէրեան Պէտրոս վահուապէտէն :

1809. ուժը :

Ա ԷՆԵՄԻԿ պասմասը :

ԱՅԻ անդո՞ն պապամը զետք երես :

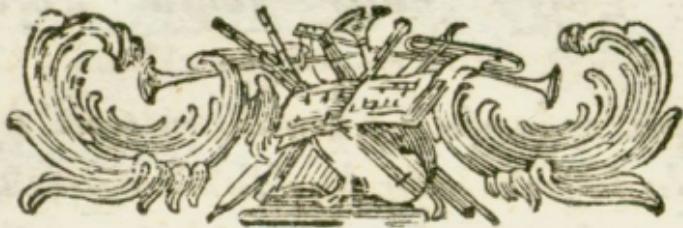
* ՀԵՌ ՆԵՐԵՋԵՎԱՐԱՐԱՄ, ՀԵՌ ՎԵ
ՇԻԼԾ ԿԵՕՊԵՐԻՆԻՆ ԷՇԻՆԻՆ պի-
ՌԵՍԻՆ ալլահը : ՀԵՌ ՆԵՔԻ ԻՇԵՌ-
ԱԽՆ, ՊՐ ՔԻԹ-ԱՎԼԱՐՄԱՆ շահա-
ՄԵԾ-ԼԻՔ պուլասըն || :

Աֆատե :

Աւքիւ աեր ինսանը արըն էօմբեւ . ու
 հերիւն իւմէն իւնառիւղ չաւըշը ըըլը^շ
 գան թէրլէյէրէս՝ աեր իւչինէմէն պուլ-
 մաշ իչին , օնուն իչին առաջը ալ աեր =
 Ա անմամը զիւ սուսուպամը զար , օնս
 չանահանը էաբէլէմ : Ա բուսուրու սէքայ
 օլանաց . օպա մէքիս աըը : Ա բնապէլէ-
 րինէ աեսէն , էյէր թէն իչին պու չու
 պար չաւըշը սանը , ման իչին նէ՞ ն-
 պէրսինէլը . չւնահի ման մանմապան զիա-
 պէ աեր , նիմէն ու թէն պէ սուսուպա-
 պան : Ա էստիալը պէրլէր , վատակ-
 մու նօս : Ա ալան աըը . էմէյէ , ինյիւէ ,
 լոբ էլլիյէ , նաբէլէ վատեդ իւչիրէ-
 րէ , օյուն օյնամայս վաշեդ պուլան ,
 պուլայէ զիւ սույը իսայեր ամէլլէրէ վա-
 ժիդ պուլամալ մը : Ուէս էյէ ամմա առ-
 լէմը պաշը մը պէյէլ , աերլէր , աե-

նէս մէշահաթինուէն : Այսհին աէր + ը
 նուն էջին պրու ժիւմիւ + ժիւաղը նախ
 ացմ չէ պէօյիւ + մէշադալ էջինուէ օլսն
 շար պէլէ՛ինուէ պէր իւն թագիւէ պրո-
 ւս պէլէրւէր , իսուսուսաց սաղահիւէն ,
 օ ինւնիւն էյէ աէւշիւնմէսինի ինօղուէն
 ինչերմէյէ չէ օլ պէւնիւն ինւն նէ տո
 պար պօշ պրուլունուրլարսա , քետերւէ-
 րէնէ օ շէյլէր ինլսէն : () լ զէմոն հէ՛մ
 սուլւլարը պաշպատ պալըր չէ պրոյառու-
 շար նիմէ մասնլարընս պաշմալը , հէ՛մ
 սուլըր մասնլաթիւլարըպատ ինւնահուզ օ
 լուր ալլահըն իղէլինէ : () աէրմիւպէ՛
 էլ սէվէլէլէ , աէտիյէմ . պէր լ զէմո-
 ւինէ պատ պրու էյէ աէւշիւնմէլէրէն .
 զէ ինօրեւրսիւն չէ ալլահըն իղնէ իլէ աղ
 մատիւտն չօք շէյ պաշանըրըն . զէ անհ-
 լարըն է քէնուտիմուն աէտիյէնի : || Այ
 լընըզ էքմէկ իլէ եաշամազ ին-
 սան , իլլա Ճիւմլէ քէլամիլէ քի
 ըըքար ալլահըն աղզընտան : ||

ԵՅԻ ՖԻԲԻՌԱՆԵՐ :

ԷՎԵԼ :

Եարագըլատ է, լեռապըլուզ :

ՊԵՆ Եօղուտում պիր քաջ սենե
էվել: նե՞ իտիմ օլ վաքիտուե, եօք
ընքուտում. պիր շեյ տեյիլ ի-
տիմ, վէ քենտիլիյիմտէն հիչ
պիր շեյ օլամազըտըմ: Պենի եօք-
տան վար էթմէք՝ էթմէմէք տէ
ալլահըն էլինտէ իտի: Խստէտի
պէնի ինսան էթմէք, օքի քատըր
ըտը պէնի թօքրաք էթմէյէ,
թաշ էթմէյէ, օթ էթմէյէ, հայ-
վան էթմէյէ: Հիչ պիր շեյ էթ-
մէսէ տէ, քենտի ուատէթի իտի.

ՎԵ

վե էօյլէ քալըրըտըմ էպէտի
եօքլուք :

Պու տիւշիւնձէ սանա պու կիւն
պիւթիւն պիր էյլէնձէ օլսունքի
պօշպիր չէյ, եախօտ կիւնահ ֆիք-
րինէ պիլէ կէլէմէսին : Տէրին
տիւշիւնիւրսէն, գայէթ լէզէթ
տույարսըն . զէրէ թանըրսըն քի
նէքատար պէօյիւք մաթտէ տիր
եօքտան վար օլմասը . նասըլ պէօյ-
իւք չէյ տիր ֆիրատէթ լի ատէմ,
եախօտ ինսան օլմասը՝ քի մէլայ-
իք կիպի էօլիւմսիւզ ճանը վար,
ֆիքրի վար, վիճութէ հէօքիւմ
տար ռատէթի վար . վէ պունլա-
րը լա ալլահըն թասվիրի վէ պէն-
դէրլիյի տէնիր . էօյլէ քի պիր ին-
սանըն տէյէրի զիատէ տիր պիւ-
թիւն տիւնեատէն՝ կէօյիւն վէ է-
րին սալթանաթը իլէն : Ծանըլ
ընտի թապիաթինին տէօվլէթի
նի . վէ տէյի՛շմէ էօլիւմսիւզ ճա-
նընը պու թօքրաքտան հասըլ
օլան

75
օլան տիւնեանըն կէջիձի շէյլէ-
ըի իլէ :

Կքինձի :

Ապէլանմատ Էյլէտուսըւըւ :

Պէն քէնտի էօմրիւմիւն սահե-
պի տէյիլիմ . նէ սոյումնու նէ
էօմրիւմիւ ուզատապիլիրիմ . իւ-
լա ալլահ տըր սաքլայան վէ էսիր-
կէյէն՝ նէ քատար վէ նէ թարգ
խտէրսէ : Ա, էլէ նէ նէ ինսանլար
պէնիմեաշըմայ եթիշմէտիլէր .
քաչ թանէսի քաղէ իլէ էօլտիւ-
լէր . նէ քատարլարը կիւնահ իւ-
ինտէ զայ օլտուլար : Պունէ տիր
քի ալլահ պէնի սաքլայօր թա-
քիմպու սահաթէտէք , սանքի
հէր թաքիքէ ենիտէն պէնի եա-
րաթմայիլէն . զիրա սաքլամաք
միւտէմենիտէն եարաթմաք թա-
պիր օլուր : Թիքընէ կէթիր տիւ-
նէաւ

նեանըն իշխնտէ օլան պին թիւր
վիւ հաստէլէրի ,քեօթիւրիւմլէ
րի ,սէֆիլէրի .վէ պինլէրձէ շիւ
քիւր վէր ալլահայ՝ քի սէն սաղ
վէ սէլամէթ սին : Այէր ալլահըն
էլլոյինիթանըմիզսան ,նամքեօր
լարըն շէրահաթընա օղրայա
ճաքսըն : Այէր ալլահիշին քուլ
լանմազսան պիւթիւն էօմրիւ
նիւ , պիւթիւն Փիքրինի , ռատէ
թինի , էլլինի , սյաղընը , վէ հէր
քատըրլըղընը , պէօյիւք հիսապ
վէրէճէքսին :

Խցիւնձիւ :

Ա ս-նո-Քլաբ էյլետարւըն :

Պէն քէնտիմէ քալայըտըմ , զա
թի կիւնահտան էօթիւրիւ Ճան
վէ թէն իլէ էպէտի զայ օլմուշ
տում , ալլահ պէնի խէլասլըք
էօլունացքարտը մկրտուի լութ
ֆի

ֆի իլէ: () լլութքուքայս էթ-
 տիմքէնտիիշլէտիյիմկիւնահլար
 իլէ, քի պանայքալայըտը, թէք-
 ըարէն Ճէհէննէմ էվլատը օլ-
 մուշ ուտում: Ալահ թէրահիմ
 էթտի, վէ թէօպէյէ լաքիութ վէր-
 տի. խոստովանութի վէ սրբուի
 ազիզ սրբարը իլէ չօք տէֆա պէ-
 նի ենիտէն խէլասլոք եօլունայ
 քօտու: վէ իլէրի կիթմէք իշին
 հիսապսըզ թարզըլա տէրօնտէն
 վէ տըշարտէն լութուֆլար ար-
 թըրտը. Փիքրիմի նուրլանտըր
 մաքիլէ, ռատէթիմի քուվէթլէն-
 տիրմէքիլէ, թէհլիքէլէրտէն վէ
 սէպէպլէրտէն ուզաքլանտըրմաք
 իլէ, նասիհաթ էօյիւտ վէ սայ-
 իր Փասիթալէր վէրմէքիլէ .
 տուվա էթմէյէ պատարագ կեօր-
 մէյէ, վէ սայիր խայըր ամէլէրէ
 քօլայըք վէրմէյիլէ: Պին նէշէ
 քիլքուլանտըրմպու Ճիւմլէ լու-
 թուֆլարը, խուսուսայ ազիզ տի-
 նին

Նին լութքունուքի ամմէյէ վե
րիլմէմիշ։ Հեր տիկ չոք ջերելոն, չոք
նաշտ օլունամահ օնդան։

Տեղութիւնձիւ։

Խելսա օլմանըն եյլետպարըն։

Հեր լութուֆլարըն զաթը վե
սէպէպիքէօքիւ վէ պաշը պիզիմ
քութարը ճըմըզ քս տուր։ Իմ
տի գիքիր էթ, սէ քատար պէօյ
իւք մադտէ տիրքի ալլահըն էվլ
լատը սէնին իշխն ինսան էվլատը
օլտու + սէնին իշխն փաք պիքիր
տէն տօղտու + սէնին իշխն օթուզ
իւչ սէնէ զահմէթ չէքտի։ Հեր
սէքի էթտի իսէ, սէնին իշխն էթ-
տի + հէր սէ չէքտի իսէ, սէնին
իշխն չէքտի + թաքիմ իսաչ իւռ
տիւնտէ էօմրիւնիւ սէնին իշխն
թէլէֆ էթտի։ Քէնտի ալլան
տըքի սէն իւթէլէնէսին + քէնտի
եօ

եօրուլտուքի սէն ռահաթանաց
 սըն , քէնտի էօլտիւքի սանայ
 սաղլըք օլտուն : Անձամբ քէն
 տի ազիզ թէնինի տէ սանայ թաւ
 համհազըք էթտի , վէ ազիզ գա
 նընը պատէ : Խանը ըմբուն էյ-
 լիքտարընը . գըյմէ թինի պիլիը
 միսին սահապընընքի սէնի քէն
 տի գանըիլէ սաթըն ալտը շէյ-
 թանըն եսիրլիյինտէն : Պու շէյ-
 լէրի էյի անդնամաքիլին ատէթ-
 էյլէքի եաթտըզըն վաքիդ քսուն
 իալրէթլէրինտէն վէ սիասէթլէ-
 րինտէն պիրէր շէյ ֆիքրինէ կէ-
 թիրէսին . վէ օնուն ուղրունայ
 հէր շէյի չէքմէյէ հազըք օլասըն :

ՊԵՇԻՆՃԻ :

Ահենշամլար եյլետարւըն :
 Հէր լութուֆլարըն էնձամբ
 ձէննէթին էհթիշամբտըր . օ-
 նուն իջին եարաթմըշտըր պէնի

ալլահ. օնուն իշխն սպաքլար պէնի. օնուն իշխն ազիզ տինէ չաղըրտը. օնուն իշխն գօնմուշ տուր քիլիսէն նին ձէմի սըրլարը. օնուն իշխն դան տէօքտիւ քս : Խօյլէ իսէ քիւչիւք շէյ տէյիլ ձէննէթին էհթիշամը. պէօյիւք շէյ տիր. քէնտի թանղըրմըզ տըր պիզէ ձէննէթ. օնու պուլաճաղըզ. օնուն սէֆասընը էպէտի սիւրէն ձէղիզ : Պունտան պէօյիւք էհթիշամօլապիլի՞րմի ողիր եարա տըրմըշայ՝ քի կիտէ քէնտի եա բատըճըր իլէ քավուշայ, վէ օնուն էհթիշամընը վէ տէվլէթի նի սիւրէ : Պունէ միսիլլի էյլիք տիր. նէ՞ զամանօլաճաք՝ քի պու շէյլէր օլսուն : Անսատէրիմ, օյան, կէօզլէրինի աչ, կէօյլէրէ պաք՝ քի սէնին էպէտիլլիք էվին օլմամըշըն, իլլա պու տիւնեա սէնին իշխն օլմուշ տուր՝ քի սէն օլ նիւ ողիր

ողիր տիւնեա իջին օլասրն. Եանի
պուրատա ալլահայ հզմէթ էտէ
սին, վէ էօթէտէ ալլահըլա պէ-
րապէր փատիշահըք էտէսին ։
Պու ֆիքիրքատար թաթլը ֆայ-
տալը վէ իքտիզալը շէյ օլամազ ։

Ա. Աթընձը :

Խնառնէցն եաբագը լմատընցն էնմահը ։

Ա կէյէ եարաթտը պէնի ալլահէ
Քէնտինի թանըմայայ, սէվմէյ-
է, հզմէթ էթմէյէ, վէ եպէ-
տիյէ մալիք օլմայա ։ Խօյէիսէ,
պէնիմ էնձամըմտան ուզաքլա-
նըրըմ, վէ պէնիմ մահէլիմէ ե-
թիշէմէմ, էյէր ալլահտան մա-
տէ գայըը պիր շէյէ եիւրէյիմի
եափը շտըրըրսամ ։ Ակէօրիւրիւմ
քի ձէմի տիւնեանըն մալի պէնի
տօյուրմազ ։ ալիւթիւն թէնանի
շազլըքլար տէրօնտէ եիւրէյիւ-

մի ռահաթլանտըրմազ, Ճիւմըէ
սալթանսաթ իզէթ իքրամ պու
կիւն վար՝ եարըն եօք . պու սա
հաթշազըմ, օպիր սահաթմահ
սօն, կեահ շէօյլէ՝ կեահ պէօյլէ .
պիր քարէր իւզրէ տէյիլ ինսան :
Նէր իստէյինի էլէ կէթիրսէ,
տահազիատէ պէօյիւք շէյլէր իս
տէր, օյիսէ պիր թանէճիկ իստէ
տիյի՝ քէնտի եարատանը օլսա կէ
ըէք . օնու պուլմայընձա ռահաթ-
լանմազ . օնու պուլտուղու կիպի
ռահաթլանը . զիրա քէնտի էն
ձամբնա եթիշիր :

Եխւրիւ եխւրիւ քի իլէրի կիտէ
սին . իլէրի կիթ քի եթիշէսին . ե
թիշիրսէն՝ իստէտիյինի պուլուք
սուն . իստէյինի պուլունձա՝ գայ-
ըը շէյ իստէմէզսին . զիրա հէր
շէյ տիր օ քի սէնին պիր թանէ
ճիք էնձամբն տիր :

Երտինձի :

Խնաճնըն Ըստէհի վէ Տունլուլուդու :

Ութլուլու օլուրում, հաշան
պէնիմէնձամրմա եթիշիրսէմ.
իմտի Ճէննէթտէ օլան մութլու-
լու Ճանլար՝ եթիշէն տէնիր. ամ
մա նէչէ քի պու տիւնեատայըզ՝
եօլձու սայըլըրըզ :

Պունտա մութլուլու օլամայըզ,
ֆաքաթ թալէհի օլապիլիրիզ
պիր սիւրէթտէն. եանի պիրազ
եիւրէք ռահաթլըզը օլմաք քա-
պիլ: Խալէհ տէտիյիմիզ՝ սաղ-
լըք տէյիլ, զէնկինլիք տէյիլ,
ելի միւլքի օլմաք տէյիլ, եմէ
իշմէ սէֆա էթմէք տէյիլ. իզէթ-
փայէ էտինմէք տէյիլ. զիրապուն-
լար պիզտէն տըշարը տըր, էլի
միզտէ տէյիլ. տէյիշիլիձի տիր,
թէպտիլ օլմազ տէյիլ քի ռա-

Հաթ եիւրէք իլէ մալիք օլալըմ։
 Հաստա օլապիլիրիզ, Փաքիր օլա
 պիլիրիզ, պիր քազայա օղրայա
 պիլիրիզ։ պիր կիւն արասընտա
 հազրէթի յոք միսալը օլապիլի-
 րիզ, Փաքաթ Փազութէթլի օլուր-
 սաք, օն թէմպիհի վէ սէքիզ
 մութլուլուք էօյիւտլէրինի թու-
 թունձա, թահքիք թալէհլի սայ-
 ըլա պիլիրիզ։ վէ Ճէննէթին
 չէնսիսինի ալա պիլիրիզ, եիւրէյ-
 իմիզին տէրօնինտէ՝ թանզրըը
 սաքին էտէրէք, օլքի պիզի մութ-
 լու էտիճի տիր։ Առանցն ճէննէթէ
 սէջն աէրօնինիջու աէր՝ տէտի էֆէն
 տիմիզ։

Աէքիզինձի :

Լաօլէ-մ :

Պու կիւն վա՛րըմ, եարըն եօք։
 Տէլէլպէթ պիր պէօյիւն սաղ ի-
 քէն՝ պիր եարընքի կիւնիւմ օլ-
 մայա.

մայածաք . Եա՛ պիր կիւնտիւզիւն
 աղշամբնա Եթիշմէմ , Եա՛ պիր
 կէճէնին սապահընը կեօրմէմ :
 Խվ պարք շէհէր՝ խըսըմ ագրա-
 պայ տօստ՝ պըրաքըլածաք . ահ-
 ճէտէն մալտան վէ հէր շէյտէն
 վազ կէչմէլի . վէ նիճէ ըսպլաք
 կէլտիմտիւնեայա, էօյլէտէ ըսպ-
 լաք ըրքածաղըմ տիւնեատէն :
 Ճանըմ թէնիմտէն այրըլորք-
 տա՝ լէշէ տէօնէճէյիմ . սէօյլէմէք
 եօք, իշիթմէք եօք, կեօրմէք եօք,
 քըմըլտանմաք եօք, եիւրիւմէք
 եօք . պիր հասըլըդ քիւթիւկ կի-
 պի օրթատա քալըրըմ . ճնու տա
 ալըրլար թօբրաղըն ալթընայ
 կեօմէրլէր, էյէր կեօմիւլմէյէլայ-
 ըք օլուրսամ : ()' թէն քօքա-
 ծաք, չիւրիւյէճէք, պէօճէկլէրէ
 նաֆաքա օլածաք : Վէրէտէ քա-
 լըր օլ վաքիդ պէնիմ շիմտիքի
 մաղըուլըուզում, կէօյնիւմ, քէ-
 ֆիմ : Պունէ աքըլսաղըրք վաք-

գիմտէք էնտիմի էօլիւմսիւզ զանն
իտէրէք՝ սօնումու տիւշիւնմէմէք:
Տիւշիւնսէ իտիմ, իպրէթլէրիմի
տէյիշիրիտիմ. էօթէ տիւնեայէ
կիթմէյէ հազըրը ըք կեօրիւրիւ
տիւմ: Վաֆիլկիտէրսէմ, պա
շըմայ նէ՞ կէլիը աճէպայ:

Տօքուղունձու :

Դանըն շէրահանը :

Դան իտէր նանդըըյա չի օնու վէր
դշտէր: Խօյլէ իսէ էօլտիւղիմ կի-
պի՝ ալահըն հուզուրունայ ըք-
մալըըմ՝ էօրֆիւլիւ հաքիմին:
() պէնի թէֆտիձէտէձէք՝ քի
սլէնտէն էյի պիւիր հէր էթակյի-
մի էթմէտիյիմի: Պիւթիւն էօմ-
րիւմիւն տէֆտէրի քարշըմայ քօ-
նուր այնա կիպի. աճէպ քարա
եիւզլիւ պուլունաճաղըմ, եօքսա
եօք: Կիսապիստէր պիւրէր պիւրէր
հէր

հեր մադտէ իշխն՝ քի էթմիշիմ
 Փիքիրիլէ, լիսանիլէ, վէ ամէլի-
 լէ, քի էթմէմէլիտիմ. եա էթ
 մէմիշիմ, քի էթմէլիտիմ։ Ա՛հ,
 թիթիրէյէ՛ք էտալէթ տիվա-
 նը՝ թէրահիմօլմայարաք։ Կայէլ
 ժօրուուց շեյ աեր աերէ մէլլանըն էլլինէ
 պէշմէք։ Այէր սուլէհ իւմիւլէ գուր
 նուուուրստ, իւնահրեար վէ պինանուս
 նէ՛րէտէ պուլունստ իւրէք։ Ակօզիւ-
 նիւ աց կիւնահքեար, քի պունտա
 կեօրէսին կիւնահլէրինի, վէ աղ-
 լայասըն։ Վէ շիմտիտէն պարրշա-
 սըն ալլահիլէ։ Եօքսա օրասընտա
 տէրման եօք՝ չարէ եօք։ Քաջու-
 մազ կիզլէնիլմէզ։ Տէյինտի շիմ-
 տիտէն Ավէլլէն՝ Քէնառէն գոզմա-
 տ՝ եյէէ Էրմէյէ, եա ճանըմ։ Ա՛իւուէմ
 ստիս էտէլըն ստին՝ Էօլիւմ ուցրուուու-
 նէլիւ, հառիմ նէ Քայիմէմէմէմէմէ հաղըր-
 եարէողիմ նէրահիմէյլէ, Նէրհամէնէյ-
 լէ, ինայէն եյլէ։ Դանըմ նէնաբէն սէօ-
 բիւնմէմէ իւշէլ պինս էըքըւընմա,

Էօբք էտերիմ ժառիշահըն չըտըշ ընդառն
չի Աալարդ ետեր ողենաբն Աէմողեհլերին
մահառուշինի . իմաստ էյլէ պանաց չն հէն
պու հիւն իլու եօլումաս, հէմօդիր հէլէ
շինաբն իմաստ էյլէ պանաց :

(Յնունձու :

Դանալարըն վէ Աէնլէրին շէրահալը :

Տիւնեանըն սօնդ կիւնիւնտէ
թէնլէրին տիրիլմէսի օլաձաք .
պիւթիւն տիւնեա իլէ թանզըը
մուրաֆայ օլսա կէրէք . Եր կէօյ
կեօրէճէք ալլահըն էտալէթ զիյ
նէթինիքի տույտունլար , ալլահ
նէ էթտի ինսսնայ , ինսսնլար
նէ էթտի ալլահայ : (Յնլար քի
ալլահայ խզմէթ էթմէտիլէր, իլ
լա թէնսէ տիւնեայա վէ շէյթա
նայ , իշիտէճէքլէր օլթիթիրէ
յէճէք սիճիլի , երքըլըն կիտին
նալլէթլլէր էպիտի աթէշէ :

(Յն

Ըսլար քի ալլահայ խզմէթ էթ
 տիլէր, ալլահը լապէրապէր փա
 տիշահըք սիւրմէյէ տավէթ օ
 լունուրլար պու սէօղլէրիլէ . կէ
 լին պէնիմ պապամըն միւպարէք
 սէվկիւլիւլէրի ճէննէթ տէվլէ
 թինէ : Ա ճէպ պէն հա՞նկը պէօ
 լիւկտէ օլաձաղըմ : Պասմա՞ էթ
 ֆիքրինէ պու սէօղիւ . աճէպ պէն
 հա՞նկը թարաֆտապուլունաձազ
 դրմ . քսուն սաղընտա՞մը սօլուն
 տամը : Ա մէլիմիպրէթիմվէ տէ
 րօնիմնէ՞ շահատէթլիք էտէյօր :
 Պէն քէնտիմէ քէֆիլ օլամազ
 սամ, քի՞մ պանա քէֆիլ օլաձաք :
 Քօինսանլար պանայ էյի տէսին,
 ֆէնայ տէսին . պէն ալլահըն հու
 զուրունտանէ իսէմ՞ օյում : Ա լ
 տանմաեա պէնիմնէ ֆսիմ, պէօյ
 իւք օլսան , քիւչիւք օլսան , օլ
 տիվանայ ըքաձաքսըն, վէ սէնին
 ամէլլէրինէ կեօրէ մուքապէլէ
 ալաձաքսըն : Ա Հ սահիպիմսէն
 պաւ

պանայ մէրհամէթ էյլէ շիմտի
տէն՝ քի օլ վաքիդ տէ մէրհամէթ
թինէ ըաստ կէլէյիմ. եօքսա հա
լիմեամանտըր :] աօք բեւլէ նէն-
քէտէ գայէ նէ հիւնահուեար նէ քսիմսէնին
ժօրտուլու շէրտանլէրինտէն, վէ պա
շը լանմաղ էղաղլէրինտէն :] ամտէ այտէ
լէրինէ տէւշէւդ նէազ ետէրիմ չա էւ
լեշապար ժուրնարը մը, ժը յա ողէնիմ հիպէ¹
հիւնահուեարէ, վէ մէրհամէթ էյլէ ողէնիմ
հիպէ չօք հիւնահու պօքմըույտ :

(յսպիրինձի :

ՃՇՀԵՆՆԷՄ :

Տիւնեավի՛ տէվլէթլի՛ ինձիլտէ
զիքը օլան՝ սանա՛ տէրիմ, նէրէտէ
սին . թէնինի թիւրապայ կեօմ
սիւլէրսէ, ճանիլէ նէրէյէ կեօ
միւլտիւն : Ճէ հէննէմէ : նիձէ, եա
զար քիթապ : Տէլէնլէ եօլուն- վէ
հէօմիւլուն, վէ ճէհէննէմէ հէօղեւ-
նիւ-

՚իւ աշուք : ՚Ա՛յ զամանատաք օրա
 սընտաքալաձաքսըն : ՚Ծայ սօնդ շե-
 րահաթատաք : (՚Նո՞ւ ան սօնդրա :
 ՚Կինէ Ճէհէննէմ, ՚Կինէ Ճէհէն-
 նէմ, ՚Ճանը լա Թէնիլէ . մէզպուռ
 միւճիւպինճէ : ՚Տէօնէճէհլէր ՚Իւ-
 նահրէաբըլլը ՚Ինէ ճէհէննէմ : ՚Ո՞ն սօ-
 նու : ՚Ա՛յ սօնու վար՝ ՚Նէ արտը .
 ՚Եալընըզ ՚Եպէտի սիասէթ վար .
 սէօյիւնմէզ աթէշ՝ օքատար ՚Եա-
 վուզ՝ քիթէնտէն մատէ ՚Ճանը՝ տա-
 եաքար . ՚Ֆէնասը օտուր քի՝ ՚Նէ
 քէնտի քիւլօլուր , ՚Նէ ՚Եաքտըզը-
 նը քիւլէտէր . ՚Եաքանտատայըմ
 աթէշ, ՚Եանանտա միւտէմաթէշ
 քէսիլիր . սօնու ՚Եօք՝ պիթէճէյի-
 ՚Եօք . զիրա պիր տահա ՚Եօլիւմ
 ՚Եօք . միւտէմտիրի տիր ՚Հէմեա-
 քան՝ ՚Հէմեանան : ՚Այէր ՚Եզալէր
 քազէպի պու քատար ՚Եօք ՚Փիւլիւ-
 իսէ, ՚Եա ՚Նէ քատար տայանըլմազ
 օլսա ՚Կէրէք մահրումլուք քազէ-
 պի՝ քի ՚Ինսան ալլահըն ՚Եիւզիւն-
 տէն

տե՞ն էպէտի տիւշմիւշ օլաձաք ,
միւտէմալլահտան ուզաք՝ թանդ
ըրնըն հասիմտիւշմանը օլարաք :
Եարէպպիմ, տւհա էյինսիր տօստ
օլմաք սէնին իլէպիլէ Ճէհէննէմ
իշինտէ, նէթէքի տիւշման օլմաք
սէնին իլէ պէրապէր Ճէննէթ ի
շինտէ : Եանէ տէմէք տիր տիւշ
ման օլմաք սէնին իլէ Ճէհէննէմ
իշինտէ : Ալրանա պէնի էքէնտիմ սէ-
նին էւզլէրինպէն . զէ սէնին ժառ սու-
հունու այլ բմա պէնիպէն : Խսիրկէ եա-
ըէպպիմ, էսիրկէ . վէ մէրհամէթ
էյլէքի կիւնահ իշլէմէյիմսանայ

քարշը :

(Օն իքինձի :

• Բաւարան :

Ճէհէննէմէ պաքընձաքաւա-
րան Ճէննէթ սայըլըր . զիրա հէմ
զէմանըտըր , հէմ սօնու սէլա-
մէթ :

մէթ : Ամմա պիրտէֆա սիվալ
 էտէլիմմահրում օլան ազիզլէ
 րէ, պաքալըմնէ՞ տէրլէր : Օ անն
 էթմէզիտիք՝ քըյաս էթմէզիտիք
 քի պուրատա պէօյլէ քէսկին սիա
 սէթլէր վարըմըշ . տիւնեանըն
 աթէշի պունուն եանընտա պիր
 սօվուք պուզ սայըլըր . պուքայըրը
 չէյ տիր . աքըլտան հարիճ, ձանըն
 իլիյինիեաքայօր . պուձիւմէիլէ
 սիմսիահ քարանլըք . սըրսըրուա
 մաք՝ թիթրէմէք, վէ հէր սըքլէթ
 պիր երտէ : Տիւնեանըն հէր իս
 կէնձէսի պունտա օլմալըտէի պիւ
 լըրիտիք . օյիսէ պու միախլի իս
 կէնձէ տիւնեատէ ասլա իշխտիլ
 մէմիշ : Եա ձանըն էհտաձը ալ-
 լահը կեօրմէյէ՝ թարիֆ օլուն
 մազ չէյ տիր . պիր թաքիքէ պին
 սէնսէ կեօրիւնիւր պիզէ . հափի-
 զէ պէնզէմէզ , քանլը քույույա
 պէնզէմէզ, տէրեա տէրինլիյինսէ
 պէնզէմէզ . նէ՞ վաքիդ քուրթու

լուրուզ ալլահըն եաքուսու պու
 հաբիզտէն՝քի հաք իւզրէ պուն
 տա պաղլանըպքալմալըյըզ, թա
 քիմ պիզիմ պօրձումուզու էտա
 էթմէյինձե, սօն փուլատաք, հա
 ֆիֆ կիւնահլարըն սօն զէրէսի
 նէտէք: Վէրէտէ տիրլէր պիզիմ
 էշիմիզ տօստումուզ. պէօյլէ սօն
 սըքլէթ իչինտէ՝ էլլէրինտէն կէ^ւ
 լիր իտի, հէմ պօրձլուու տուլար
 պիզէ իմտատ էթմէք տուվաիլէ,
 պատարագ իլէ, սատաքայիլէ,
 քէհրիզ իլէ, վէ վիճուտ էզիէթի
 իլէ. նէ՛շէքիւ համէթսիզ տու
 րապիլիրլէր, կիւն օլուր քի պու
 շէյքէնտի պաշլարընատա կէլիր,
 ամա նէ՛ֆայտէ: ՎՊահանանըն և
 զէզ սըւը սունունմա՝ եայիլն ուլլու
 պատարագատ պուրունմա, անէշ սէզ
 նէր, չարսնլը՛սավլոր, մահաօն մանլար
 սէվիներլէր, զէրա աք օլուր իւնահ
 լէր. մէհամէնլէ սահեղ սէն մէհամէնլէր
 լէ պէշէմ իւնիւ լէրիդլին մանլարըն:

(յն

○ յ իւշիւնձիւ :

Ճ'Է՞նհէն :

Ճ'Էնհէթ տէվլէթ տիր . նէ
թարգ փատիշահլըք տէվլէթի .
տիւնեանըն պիր հիսսէսինէ սա
հիպլիք տէյիլ . պիւթիւն թօփրա
ղըն գրուալւըղըտէյիլ . պիւթիւն
կէօյլէրին իւզէրինտէ՝ օ քի ալ-
լահըն պէօյիւք սէրայը տըր , ալ-
լահիլէ պէրապէր տէօվլէթ սիւր
մէք տիր . ալլահըն նաքլ օլուն
մազ սալթանսաթընսա մալիք օլ-
մաք տըր . ալլահը աշխիքեար կեօր
մէք տիր . օնունուլա պէրապէր
պիր սուֆրատէ օթուրմաք տըր .
օնուն հաթսըգ իլմինի , վէ զին-
սիզ կիւզէլլիյինի , ֆասլ օլուն
մազ թաթլըլըղընը՝ էպէտիքուլ
լանմաք վէ մալիք օլմաք տըր . ալ-
լահայ պէնզէր պիր չէ օլմաք

տըր :

տըր : Պունա աքը լմը եթէր : Այ
 չէօշ ինօր մւշ տեւր , նէ՛ տուլստ եւ են-
 դշ տեր , նէ՛ ինսանըն եւ բեյինէ տեւ-
 դշ տեր՝ ալլահըն հաղըրլարը տէն-
 պինի սէվէն լէրէ : Պուիլք փայէ տիր՝
 քի վարլըք սալթանաթը թապիր
 օլունուր , եանի ալլահը կեօր
 մէք : Խքինձի փայէլէր՝ եախօտ
 զուհուրաթ սալթանաթ լարը տա
 քիւլիւկ շէյ տէյիլ . նիճէ , հի
 սապսրգ մէլայիքլէրէ պէօլիւկ
 տաշ օլմաք . մէտէրուլլահ ազիզ
 վալիտէմիզին իզէթ փայէսինի
 կեօրմէք՝ քի Ճէմի մէլայիքլէր
 քէնտինէ սէճտէ քըլարլար . սէվ
 կիւլիւ ահպապ օլմաք գարտաշ
 կիպի՝ էսկի վէ ենի թարիհտէ օ-
 լան Ճէմի սայըսրգ հիսապսրգ սը-
 լարա՝ քի հէր պիրի կիւնէշ կիպի
 փառլարլար : Պունլարըն հէփի-
 սինին շաղլրդը պէնիմ օլաձաք ,
 էյէր Ճէննէթէ լայըք օլուրսամ
 իշա Ճէննէթ Ճէննէթ , սէնի պիր
 կեօր

կեօրմէք իշխն՝ պիհն սէնէ չալըշ
սամ, չօք տէյիլիտի. Եա էսլէտի
մալիք օլմաք իշխն՝ պիր քաջ կիւն
եօրուլմաք պէօյիւք շէյ մի տիր։
Վ ախ ինսանլարըն ահմաքլրդը-
նայքի պու քատար պէօյիւք քըս-
մէթի էլտէնքազըրըրլար եալան
տիւնեանըն նաֆիլէ վէ հայըր
սըզ շէյլէրի իշխն։

(Օն տէօրտիւնձիւ :

Ճ՛էննէլին եօլու :

Պ էն իմ եօլ, սահենլիւ, վէ եօմիւր
տէր ք՛ու։ Պ էն իմ բաբու. տէմիւ պէն
պէն ելքրէ իերէրսէ, ետշասըն։ Լ այլէ
իսէ Ճ՛էննէթին կէրէք եօլու կէ-
րէք քաբուսու պաշկա շէյ տէյ-
իլտիր, Փաքաթ եալընըզ քայյ
պէնզէմէք. եանի խազըմըզը մու-
հապէթ իլէ կեօթիւրմէք, վէ
քսուն արտըսըրա կիթմէք. օնուն
Է G Կէ

կիպի ճանիլէ ֆուքարէ օլմաք .
 հեր սըքլէթէ սասպո էթմէք .
 ամմէյէ էյլիք էթմէք . տիւշման
 լըրէ աֆ էթմէք . քայրըսընըն
 ճան սէլամէթի իչին էօմրիւնիւ
 քօմաք . ալլահ մուհապէթի ուղ
 ըունայ քէնտինի քուռպան էթ
 մէք . քէնտի ռահաթընը ռայէ
 թինի արամամաք , ֆաքաթ ու
 տէ ալլահըն ռատէթինի վէ իզէ
 թինի կեօղէթմէք : Այէր քսուն
 իպրէթլըրի վէ սիասէթլըրի հէր
 կիւն կեօղիւնիւն էօնիւնտէ օլ
 սա , Ճէննէթին եօլունտան տը
 շարը ըքմազսըն , եա տօղրու Ճէն
 նէթ քաբուսունայ ըքքարսըն :
 «Յէնտիսի քս էֆէնտիմիզ տէմիշ
 տիր քէնտի պիր սէ վկիւլիւ քու
 լունայ : Պէն նէքատար տիւնեա
 իւտիւնտէ կէզտիմիսէ , պու ի
 քի շէյի էօյրէթտիմինսանլարա,
 սանքի իքի այաք իզի պըրաքտըմ
 եիւրիւտիւյիւմներտէ . եանի է
 վէ

վելա : Հեր ուշն էյլետ էլլետ , հետ
պերեսինուն էյլետ ումամատ : Աքին
Ճի . հետ պերեսին ուշն էլլետ էլլետ , հե-
տինուն ուշն ումամատ : Պու եօլու
թութարսաք , տօստողրու Ճին
նեթին քաբուսունայ վարըրըլ .
պունտան տըշարը հանկը եօլ
թութաճաքօլուրսաք , քարշըմը-
զայ ըրքան Ճիհեննեմտիր : Կիո-
ղիւմիւղիւ աչալըմ :

(Ըն պեշինՃի :

(Ըն պեշինՃի :

Ճիննեթ եօլունու քի կեօր-
տիւն՝ եօքուշ եօքարը օլտուղուն
տան՝ կիւճօլմասըն տեյի՝ ալլահ
պիզէ քօլայլանտըրտը օն այաք
մէրտիվինիլէ , եանիթէմպիհլէր
իլէ . իմտի տեր քո . Եյեր եսունուն
էօմւրէ ներմէտ , Աէնպիհլէրէ ստուա :
Պու տուը օ մէրտիվինյակորնաա

հապետին կեօրտիւյիւ,քի ալլահ
 պաշրնտա տուրմուշ,մէլայիքլեր
 տէ պիզիմէլիմիզտէն թութուպ
 եօքարը ըլքարըլար: Աիր այաք
 ըլքարսան, քուսուր քալանը քօ-
 լայ ըլքարսըն: ա. Ալլահը թա-
 նըյը օնսա խզմէթէտէրսէն: բ.
 օնուն իսմինիտէ պօշերէ անդմազ
 սըն: վէ. գ. քէնտինէ մաքսուս
 օլան եօրթու կիւնլէրինի փաք
 սաքլարսըն: Ալլահը սէվտիքտէն
 սօնդրա՝ քարտաշրնբուա սէվէր-
 սին: դ. տահա զիատէաթալարը-
 նա իքրամէտէրսին: Ե. ինսան
 էօլտիւրմէզսին նէքը լըձըլա, նէ
 լիսանըլա՝ նէ ֆիքիրիլէ: է. Աէ
 նին ճանընը թէնինիտէ լէքէսիզ
 սաքլարսըն պէշէզալէրինիլէ՝ սա
 քըն օլուպ հէր թարզ կիւնահ
 քիրլէրինտէն: է. Աէ խըրսըզ-
 լըք էտէրսին, նէ քայրըսընըն
 հաքկընը երսին: ը. Աէ եալան
 շահատլըք էտէրսին, նէ տէ պիր
 եաւ

Եալսն սէօզ աղ զլնտան չըքարըր
սրն։ Եալան եմին էթմէմէտէն
մատէ՝ սահիհ եմինի տախի պօշ
երէ էթմէզսին։ Թ, ժ. Տէյիլքի
սալթ քայրըսընըն մալինէ կէօզ
տիքմէզսին՝ կէրէք ըռըշքընայ կէ^է
ըք ըռզընայ, իլլա ամմէյէ էյլք
իստէրսին, վէ էլինտէն կէլէն էյ
լիյի էտէրսին. օլվաքիթ ալլահ
տա սանսա հէր էյլիյի վէրիր ոու
հանի վէ թէնանի. պու տիւնեա
տէ լութուֆլարիլէ թաճ գօր սէ
նին պաշընա, վէ օպիր տիւնեա
տէ սալթանաթլար իլէ։

(Յն ալթընճը :

Ալլահ մուհադէնէ, վէ չաբանչ
մուհադէնէ։

Էր թարիհ պուիքի թէնպիհ
տէն ասը լը տըր. ալլահը սէվմէ
լիպիւթիւն եխւրէքտէն, վէքար
G 3 տա.

տաշընը քէնտին կիսկի : Յօւարէհլէ
 քին Աէմլլեյէ Տուհաղէն : Ո՞ուհա
 պէն Աէմլլեյէն պաշըռը : Խստէր
 միսին տույմաք՝ քի ալլահը սէ
 վեյօրմուսուն սէվմէյօրմուսուն ,
 պաքքի միւտէմանարմըսըն քէն
 տինի , արզուէտէրմիսին քէնտի
 նի կեօրմէյէ . Հավէսիլէ սէօյլէ
 շիրմիսին օնունուլա խպատէթ
 տէ . Հասրէթիլէ սէօյլէրմիսին
 եա խշիտիրմիսին ալլահանի քէ
 լամիարը . ալլահըն քըլըճընը չէ
 քէրմիսին շէթանայ վէտիւնեայ
 այ քարշը , չալըշըմըսըն ալ
 լահըն իզէթինի վէ խզմէթինի
 իլէրի կէօթիւրմէյէ սըքլէթտէ
 օլսա չէքմէյիլէ . նէ քի սիիր սէվ
 կիւլիւ տօստունուն հաթըրը ի
 շինէտէրիտին , ալլահ իշին պարի
 օլքատար էտէյօրմուսուն : Պիւն
 տան վէզին էյլէքարտաշ մուհա
 պէթինիտէ . քարտաշըմը սէվէ
 րիմտէրսին . եա նիշին էլինտէն
 կէ

կելէնի էթմէզսին . նիշին սէ
 նին օնտան ումտուղունու՝ սէն
 ոնա էթմէզսին . նէտէն կելէ օ
 նուն սլիր Ճիզվի սէօզիւ սանա ա
 զըր կելիր . նիշին քէնտինէիստէ
 տիյին էյլիյի՝ քարշընտաքինէիս
 տէմէզսին . սանա եիւճէ երի՝ օնա
 ալչաղը մինասիալ կեօրիւրսիւն .
 սանա եյի քեարլարը , օնա ազա
 ջրդը եա հիւ կիալիյի լայիք կեօ
 րիւրսիւն : Եթէն կելիր քարէզ
 լէնմէք , կօրքէլէնմէք , կիւճէն
 մէք , քէն սաքլամաք , էյրի պաք
 մաք , տօղըու պաքամամաք : Եյ-
 էր սատէ քարտաշընը տէյիլ իւ-
 լա տիւշմանընը տախի սէվմէզ-
 սէն , սանա քէմլիք էտէնէ էյլիք
 էթմէզսէն , պէտտուվա վէրէնէ
 տուվաճը օլմազսան , քսուլանէ
 հիսսէն վար նէ իլհաքլըդըն վար-
 խիւլասէիքէլամ՝ քրիստիան տէյ-
 լիսին . քիթապ միւճիւպինճէ .
 ժմագէ չոռան ռուսիու էօղուստ , օ ճան

յնուն աեցիլ : Այս պէտք ալ իմ եօյ
 ըէթ պանա սէնի սէվմէք, վէքար
 տաշլարը մը սէնին իցին : Ան
 թաթլը մուհապէթ, ահ նաքլ
 օլունմազ մուհապէթ, քի սէնին
 էղէթինի ալմամը շտըրլար պու
 տիւնեանըն էվլատլարը • ալսա
 լար ըտը, ալլահ էվլատը օլուր
 լարը մը :

(Յն ետինձի :

Վեհլիւ անդամագ, վէ ուն նուն
 նամագ :

Ալլահայ պէնզէտիր պիզի պու
 միսիլլի ամէլ : Փիւշման օլանայ
 ալլահ պէօյլէտէր : (Յնուն իւնուն
 հընը վէ ողինանուալուադունու ողիր ուս
 հա անդամագ աեցիլ եմ : Ո՞իւպէմ պա
 ռըմազ նանջը ողիզ : Վէ եղեատէ ուն
 սադամազ : Վիզ քի տուվատէ տէ
 ըիզ • պաշըւլու ողիզ ոօբմըրընըւը,
 նիմէ

նիմէ ու պեղանէ Պաղըշւարաւ պեղէմ
 պօրծլուլարըմըզա . Հաշան քէմլիք
 անդամաք վէ քէն թութամաք օ
 լուրսաք, տէմէք իստէրիզ՝ քի պա
 զը շլամա պիզէ պօրծումուզու ,
 նիմէ պիզտէ պաղըշլամայրզ պի-
 զիմպօրծլուլարըմըզա . ունութ-
 մա պիզիմկիւնահլէրիմիզի , զի-
 ըա պիզ ունութմաք իստէմէյիզ
 պիզէ գարշը օլան շէյլէրի : Ա՞ր-
 համէթ էթմէ պիզէ , պաղըշլա-
 մա պիզէ օն պին քէսէ պօրծու ,
 զիրա ալիզմէրհամէթ էթմէք իս-
 տէմէյիզ վէ պաղըշլամաք պիզիմ
 քաբու եօլտաշըմըզա եիւզ քու-
 ռուշու . Աբհամէնսէպշէրահան օլամաք
 մէրհամէնսէպշէրէ . Բանլը պահան ինայ-
 էլ պուլամա : Աթտիյինի պու-
 լուրսուն . քէրէմէթտին մի՝ քէ-
 րէմպուլուրսուն . Կէ՛ Տունլը մէր-
 համէնլէլէրէ , զէրա օնլար մէրհամէն
 պուլամանլար : Աաքընտան մը կէլ-
 մէք իստէտին քարտաշընըն . ալ-
 լահ-

լահտա սէնին հաքրնտան կէլէ
 ձէք . հաքկը վա՞ր մը եօքմու՝ սէ
 նիտէ իսկեաթ էտէր : Հաշան սէն
 ալլահայ սէնզէմէզսէն ինսանի
 էթլիք իլէն , ալլահ սանա պէն
 զէր օլմազ ինթիքամալմասի ի
 լէն . եա սէնքի ինսանքուտրէթի
 էօլչիւսիւփլէ ինթիքամալա պիւ
 տին իսէ , ալլահտա հաթսրգ
 քուտրէթինէ կեօրէ ալըր : Պէ
 նի մարիք իննիդամ նալադ էնմէն , վէ ոյնն
 էպէմէյիմ մուժադիլինի . տէր թանզ
 ըր : Վէզա սէն սէնին քուտրէթ
 թինէ կեօրէ ինայէթ էթախին ի
 սէ , ալլահտաքէնտի էօլչիւփ
 քուտրէթինէ կեօրէ ինայէթ
 կեօստէրէ ձէք սանա :

()ն

() Ն սեքիզինձի :

Հետօն էլեմէնտ, վէ զէմմ էլեմէնտ :

Հետօն էլեմէնտների հետօն օլունմայա
ունը : Աեօրտին մի նէ քատար
էյի տիր հէօքմէթմէմէք, վէնէ
քատար ֆէնատըր հէօքմէթ-
մէք : Այի տիր հէօքմէթմէմէ-
սի, զիրա հէօքմ օլունմազսըն
ալլահտան : Ազիզին պիրի շաղ
եկուրէք իլէ ճան վէրերէքէնթա
Ճիւպէտիյօրլարըտը եանընտա օ
թուրսնլար, քինիճէ եկուրէք օյ-
նաթմասը եօք . օտա տէտի . նի-
չին եկուրէք թիթիրէմէսի չէքէ
Ճէյիմ . զիրա ալլահըն հուզու-
րունա վարտըդըմտա՝ տէյէՃէյիմ,
հաք շէրահաթմքը , սէն պույուր-
տունքի՝ հէօքմէթմէնքի հէօքմ
օլունմայասընըզ . պէն եօմըիւմ-
տէ քիմսէյի հէօքմէթմէտիմ .
եօյ-

էօյլէիսէ սէնտէ պէնի հէօքմ
 էթմէյէ ձէքսին : Պունուն զըթ-
 տըտա ֆէնատըր հէօքմէթմէք .
 զիրա ալլահտան հէօքմ օլունա-
 ձաղըզ քի էօրֆիւլիւ հաքիմ
 տիր , վէ եալընըզքէնտինէ տիւ-
 շէր հէօքիւմտարլըք : Պիր ազիզ
 էխտիար պիր կիւնահքեարըն էօ-
 լիւմիւնիւ իշիթտիիսէ , հէօքմ է-
 տէրէք տէտի . սէ ֆիւ աճապայ
 նէ ձէվապ վէրէ ձէք ալլահա : Ա
 նիտէ մէլայըք կէթիրտի էօլէնին
 ձանընը կէօստէրտի էխտիարայ ,
 վէ տէտի . ալլահ սանա տէյօր ,
 նէրէյէ էմր էտէրսին կեօթիւ-
 ըէյիմ պու ձանը , քի ցէն սիճիլի-
 նի քէստին . ալտըլար ինսանլար
 պէնիմշէրահաթըմը , ալտըլար
 թէօպէ տէյէրէք վէ աղլայարաք
 կիւճիլէ ափըրք ալտը էխտիար :
 Ը իմտիիսէ հէրքէշ պիրի պիրի
 նէ հաքիմ օլմուշ . օնուն իշին ալ-
 լահըն հաք վէ քէսկին շէրահա-
 թը

թընա օղբայաճաքլար + չօղունա
 տա գաղեպ սիմիլի քէսիլէճէք :
 | Այէր հէօքմ էթմէսի՝ եահօտ
 գայրըսընըն կիւնահընա կիրմէ-
 սի՝քի սալթ ֆիքիրիլէն օլուր ,
 պուքատարաղըրըսա , եա լիսան
 իլէ զէմմ էթմէք , քայրըսընըն
 եանընտաքարտաշըն ատընըքըր
 մաք , նէ՞ քատար աղըր կիւնահ
 տըր : | Այի հէօքմ քէնտինի հէօքմ
 էթմէք տիր , վէ խոստովանանք
 տա տօստօղըրու քէնտինտէն շի-
 քեայէթ էթմէք եօքսա՝ քիմքի
 քայրըսընը զէմմ էտէր խոստո-
 վանանք վաքտինտէ , քէնտինի
 կիւնահքեար թանըմազ : Վօրք
 զէմմ էթմէտէն , խուսուսայքա-
 հանայը , քի ալլահըն կեօզիւ-
 նիւն պէպէյինէ տօքանմըշ օլուր
 սուն :

() ն տօքուղունձու :

Առաջուտ :

Ո հօփրաք ալթընտա կիզլենմիշ
պիր մատեն տիր սուս տուրմասը :
Պուլան պիլիր քըյմէթինի : Առ
սէօյլեյէն իւնահազարը նուլայտիր
քիթապ : Տեւ պեր ուշւածք առ ու
ունանլարը նունուշպուրուր : Տեւելէ
վուրուլան՝ ուշւածքան չօտ առուր : Ա-
նայ իւմ լակը ըստ , ինստի պելենէ ու
սուսլուտ իւրէտ : Խահամիլ ապամ օ առուր
ու պելենէ նունա պելեր : Ի՞ա՞ս տե-
ֆա օլմուշ քի՝ պիր սուս տուր
սայրտըն , կիւնահ օլմագ ըտը .
սապուեթմէյիալ սէօյլեյինձէնէ
ֆէսաթլար քօբտուլար : () ձա-
դայ օտուն քօմայընձա՝ աթէշ
քէնտինտէն սէօնէր . պէօյլէ տէ
սէօյլէմէտիյին կիպի , քավկանի
զա քէսիլիր : Վազիզին պիրի տէր
իտի .

իտի . չօք տե՛ֆա փիւշման օլտու
 ղում վար սէօյլէտիյիմէ . սէօյլէ-
 մէտիյիմէ հեւ փիւշման օլտու
 ղում եօք : Հեւ Պօշ սէօղելին հետապ
 վերէմէտինել . տե՛ր քս : Եշա նէ՞
 տեյէլիմ ֆէնա տիլլէրէ քի քայ-
 ըլսընը զէհերէրէրէր, եախօտին-
 սանըն քուլաղընը քիրլէտիրլէր
 քիւֆիւր իլէ վէ որսկայ սէօհ-
 պէթլէր իլէ : Այէր տերսէն քի
 սապուէտէմէմ, Երի կելինձէ քիւ-
 ֆիւր էթմէլի իմ, փայ վերմէլի
 իմ . եա ալլահ սանայնի՛ ձէ, սապու-
 էտէյօր . եախօտնի՛ ձէ, սապուէթ-
 սին՝ սէն սապըսըզ օլտուքտան
 սօնղրա : Աէնին սահիպին նի՛ ձէ,
 սապուէթտի սէնին իչին՝ իֆտի-
 րա էտէնլէրէ վէ քէմլիք էտէն-
 լէրէ . պիղատոս հուզուրունտա
 սաֆի սուս տուրտու . հերովդէ-
 սէ ասլա ձէվապ վերմէտի . խա-
 չա չը քարանլար իչին տուվա էթ-
 տի : Աէօյլէմէնին եօլու պու . ին-
 սան

սան իլէ ազ սեօյլէշ .քէնտին իլէ
չօք սեօյլէշ . ալլահիլէ միւտէմ
սեօյլէշ :

Երիխոմինձի :

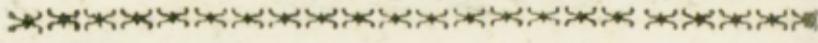
Ա առևէմլը , վէ ալչա՛ հեծնիւլլեւ :

Պէն չի մտէ՞ ռահանցանայլմ , Քատալ
մաղլը մարդա՛ ալչա՛ հեծնիւլլեւ լէրուէ
վէ պէնիմ սեօդիւմտէն թիւրէյէն լէրուէ
Լ աօյրէնին պէնուէն չի մաղլը ըմ վէ¹
ալչա՛ հեծնիւլլեւ եերէտանէն . վէ պու-
շասընը ռահանցնը ըլը : Ա ռուլը մաղ-
լը մլարա , զերա օնլար պատր էնսին լէր
էրի . պուտիւնեա երինի՝ ռահամժ
էօմիւր սիւրէրէք ալչաք կեօնիւլ
իլէ . քէնտի եիւրէքլէրինին վէ
քարտաշլարըն տախի եիւրէքլէ-
րինին երինի՝ հիշ պիր շէյին իւ-
զէրինէ ալթիւստ օլմամաք իլէ .
տիրիլէր երինիտէ՝ եանի ձեննէ
թի՝ ալլահըն սեվկիւլիւսիւ օլմա-
է զիւ

զիլէ : Հոդին սը սէվմէղ նիզայը
 վէ քարը շը քլըլը . մէննէն պաշէտ
 չէ , տէյէլ , էլլա էլիմոնը վէ շաղւը
 ուկուլ ժառ էլէ : Ալլահ կեօրիւն
 մէտի եղիայ փէղամպէրէ՝ զէրզէ-
 լէ՝ քայ՝ վէ աթէշ արասընտա .
 ետ թաթլը՝ ռահաթ՝ վէ հազիմ
 ըուղկեար էստիյի վաքիթ-տէ : Ա-
 ղիսէ փէղամպէր փատիշահաէօյ-
 իւտ վէրէ՛ջէք իքէն՝ եխւրէյիքալք
 տրըսա , զէպուռ չալան կէթիւտ-
 տիքիէ վէլ եխւրէյի էնսին , սօնդ-
 բա ալլահըն քէլամընը սէօյլէ-
 սին : Աէն նէ պիր սէօղ սէօյլէյէ
 պիլիրսին , նէ պիր սէօղ իշխտէ
 պիլիրսին ալթիւստ օլմամատէն :
 Քայրըսընտա աքըլ էօյրէտէ՛ջէյ-
 ին վաքիդ՝ աքըլընը քայլ էտէր-
 սին , զիրա մազլըմ տէյիլսին .
 քայրըսընտանտա աքըլ էօյրէն-
 մէք իստէմէզսին , զիրա ալքաք
 կէօնիւլիւ տէյիլսին : Կէնտի-
 եքսիյինի թանըյան՝ ալքաք կեօ-
 լ Ա նիւլ

նիւլլիւ օլուր · քայրըսընըն քու
սուրունա պաքամաղ · քայրըսը-
նըն թազիրինի տէ մուհապէթ
իլէ չքէր , քէնտի քէնտինիտէ
թազիր էտէր · վէ պէօյլէ պաշ-
կասընըն եիւրէյինիտէ ավլար :

Ալքաք կեօնիւլլիւ եիւրէյի ալ-
լահ եիւճէլէնտիրիր · պուրատա
լութուֆլարըլա տօլտուրուր , վէ
հօթէտէ էհթիշամլարըլա տօյ
ուրուր :

Եեյիրմի պիրինՃի :

Ասպըւււււ , Վէ հէնիւ եւ-բէւ :

♦ Երշէյէ լէզէթ վէրէն սապըռ
տըր : Լէզէթ ալմաղ տաթորզ
թապիեթլիլէ քօնուշմաք · սապո-
էտէրսէն , սէնին Ճանընը քաղա-
նըրսըն · պէլքի օնունտա Ճանընը
քաղանսապիլիրսին : Ա, Է՞ պէլերսին
ոէն երժէն օլուրտէ սէնին էհլինիդ գուր
թաւ

Ապրըքսըն. և պիտի լեռն ան անշահլե
 էր էյին դ գուր Ապրըքսըն : Ուուզ
 սուզ տուր ատամայ պեքլէմէք .
 լէզէթ ալըր սապո էթմէյիլէ , վէ
 տէմէյիլէ պիր ազիզ կիպի . ա
 ճապ օլ ատէմ մի իլերի եթիչըր,
 եօքսա ճանըմը ալաճաք մէլայի՞ք
 մի : Աճը տըր ֆուքարէլիք , հաս
 տէլիք , վէ հէր մէշաքաթ , սա
 պըր էթմէզսէն՝ հաֆիֆլէնմէզ ,
 աղըրլաշըր . թաթլը լանմազ ,
 զիատէ աճըլանըր . սասլուէտէր
 սէն՝ զէ հէր բանզէ հէր օլուր : Հէր
 իլաճ եա աճը տըր , եա եիւրէք
 պուլանտըրը Ճը . լաքին սաղլըք
 ումուտուիլէ օքատար բարավէ
 բիրսին իլաճա վէ հէքիմէ . սա
 պըր բարա իստէմէզ . պիրապիր
 շիֆա էտէր ճանընը : Ասուը էլէ
 Գաղանաճահընը ճանլաբընը տէ
 տի կեօյլիւ հէքիմ , օքի պիւթիւն
 էօմըիւնիւտէ՝ պիզիմ իչին սապո
 էթմէյիլէ կէչիրտի : Պիզտէ չօք

շեյէ սապու էտէրիզ տիւնեանըն
 հաթրը իշխն . էմմա ալլահ իշխն
 սապու էթմէյէ պաշլարըզ , սա
 պըռսըզւրք իլէ պիթիրիրիզ : Այ
 պըռլըլըք՝ ուղուն ֆիքիրիլէ , եա
 հօտ կէնիշ եիւրէք իլէ օլմալըքի
 թէքմիլ օլսուն , վէ իւճրէթէ
 լայըք : « Բէմէի մւառէմ սապու էտէր
 սէ , օ եաշասըն : Երօլա ըլքան՝ իս
 տէտիյի երէ եթիշմէզ՝ եօլու թէք
 միլէթմէյինձէ : » Ե՞ խաչ չէքէր
 սէք , տէմէյէլիմ՝ առան նէ՞ զա
 ման պիթէր օլատէյի . իլլա պէ
 լէրէք՝ քի ալլահ պիզիմ չէքտիյի
 միզի ունութմազ , կէնիշ եիւ
 րէքլի օլալըմ . թաքիմ էքտիյի
 միզպիթսին , վէ սապուըն լէզէթ
 լի մէյվէսինէ մալիք օլալըմ , պի
 ըինէ եիւզքաթ վէ պին քաթ օ
 լարաք :

Երեխիրմի իքինակի :

Ուշաբն ապահով ալլահը ըս :

(Ս) Սուսն սէնին ապահով նիմէ ինօյ
տէ գէ երանէ : Եր պիզէ կէօյ օլուր ,
նէ վաքիդ պիզիմ ռատէթիմիզ
ալլահը ռատէթի իլէ պիր օլուր
սա : Վիմքի երտէ ալլահը ռա
տէթինի էտէրսէ , ալլահտա օ
նուն ռատէթինի էտէր կէօյտէ :
Պիրի օլտուվայը էտէրիքէն : Լայ
բէն պանտ սէնին ապահով նինի էլլնէտ ,
զէրա սէնսին պէնիմ ալլահը . կէօյ
տէն պու սէտայը իշիթտի : Լա
պէ՞ մասն պէնիմ ապահով նէմ նէտլէն
մէտ , ժէնտէ ապահով նէմ ուր : Պունտան
իքտիզալը ֆաղուլէթ եօք . պի-
զիմ իստէյիմիզէ պաքմամաք ,
ալլահը իստէտիյինի արամաք :
Հէր ինսանը տէրտիքէնտի ռա
տէթինի պաղը տըր . ռատէթի
միզի

միզի պիր թարաֆա քոյալըմ
 տէրտիմիզքալմազ : Ալլահըն իս
 տէտիյի պէնիմիստէտիյիմիսէ ,
 ֆուքարէլիք պանա զէնկինլիք
 տիր . Հէր սըքլէթ պանա ռա
 հաթլոքտըր : Այէր ալլահըն ռա
 տէթինէ ռւյմազսամ , իստէր իս
 տէմէզչէքէճէյիմիչէքէրիմթէ
 սէլլասըզ . ալլահըն ռատէթի
 պու տուր տէյերէք մուհապէթ
 իլէ չէքէրսէմ , հէմ եիւրէյիմ
 թէսէլլաօլուր , հէմիւճրէթիմ
 արթար : Պիր քէրրէ լէզէթի
 նի ալսան՝ ալլահըն ռատէթինէ
 պիւսպիւթիւնքէնտինիթէսլիմ
 էթմէնին , Ճէննէթ չէնիսինի
 տիւնեա իւզէրինտէ ալըրսըն :
 Պիր թանէճիքթէսէլլաէօմըիւ
 միւզին իշինտէ պու ֆազուլէթ
 տիր : Պունունուլա մութլուլու
 յոր հէր քարսամպանըն հաքըն
 տան կէլտի , քի պիր կիւնիւնիշին
 տէ պիւթիւն էվլատլարընտան ,
 էվլին

էվլինտէն միւլքինտէն, մալինտէն
տէօվլէթինտէն մահրումքալըպ՝
տէտի : Խասնշը վերտէ նանշը ալ-
պը . մէլլանը մւրադը մւաղարէտ օլ-
սուն : ՎՌՇ էֆէնտիմիզտէ պահ-
ձիտէ պէօյլէ տուվա էթտի : Տէյ-
էլ տէ նէմէ պէն խառէրէմ , ելլա նէմէ
սէն խառէրսէն , պէնէմ մւրադը օլմա-
սըն , սէնինտէ օլսուն : Ան նէրէտէ
քալըրսըն :

Եկյերմի իւչիւնձիւ :

Ալլահայ հղութ էնդինին նանլը
լըւը :

Ալլօ քատար թաթլը շէյ տիը
ալլահայ խզմէթ էթմէք . նէլ քա-
տար պէօյիւք տէվլէթ տիր, վէնէ
քատար իւձրէթի վար : Խաթլը
տըր , զիրա ինսանըն տէրօնի ուա-
հաթ օլուր . եիւրէյի սէֆալա
նըր . եիւզիւ կիւլէր . աքլը պա-

շընտա պուլունուր • իշխնէ կիւ
 ձիւնէ մուքայեթ օլապիլիր • հետ
 պիրքիմէ մնէ իլէ պօզուշմաղ • զիւ
 ըա եթւրէ յի տալկալը տէյիլ • սան
 քի տէնիդ իւզէրինտէ տէյիլ, իւ
 լիմանա կիրմիշ : Պիօյիւք տէօվ
 էթ տիր • զիրա ալլահայ խզմէթ
 էթմէք՝ փատիշահլըք էթմէք
 տիր : Աիր փատիշահ խըզմէթին
 տէ պուլունմաք՝ պէօյիւք փայէ
 սայըլըքիսէ, եա նէ քատար ա
 զիմտիր փատիշահլար փատիշա
 հընա խզմէթ էթմէք՝ կէօյիւ վէ
 երի եարատանա : Աին քինմին
 տէտիլըքիսէ եօնուս փէղամալէ
 րէ, էօյէնէրէք սէրպէստ ձէվապ
 վէրտի : Աին նանշըննըն ժուշույում,
 վէ ինօյլէրին ալլահը ստհիպէ խզմէնէ
 պէրէմ : Խւճրէթի տէ օլքատար ա
 զիմ, նէքատար ալլահ ազիմ ի
 սէ • զիրա ալլահ քէնտիսի պիզէ
 վէրէճէք • քէնտիսինէ պիզի մա
 լըքէտէճէք • սանքի պիզի ալլահ

լըք

լըք փայէսինէ ըլքարածաք : Ան
 սան ինսանայ քէօլէ օլուր , եսիր
 օլուր , էօմրիւնիւ չիւրիւտիւր ,
 զնուն սըրթընտան պիր բարչա
 էքմէք պուլմաք իշին . եա պիր
 պէօյիւք մատակ՞մի ալլահայ խզ
 մէթ էթմէսի՝ ալլահըն տէօվլէ
 թինի պուլմաք իշին , ալլահայ
 պէնզէր օլմաք իշին . ծնու պէնզէր
 օլաճաղըզ : Ոիր քէրէ ալլահայ խզ
 մէթ էթմէնին լէզէթինի ալըր
 սան , կէօրիւրսիւն՝ նէ՞ շազլըք
 տույարսըն եխւրէյինին իշինտէ ,
 Կ ցի ատամ կէօրիւնձէ՝ եխւրէյի
 նէ գօմաք իստէրսին . շէյթանայ
 խզմէթ էտէնին եխւզիւնիւ պիլէ
 կէօրմէք իստէմէզսին : Քայրը
 սընտան էօլէ պիլիրսին քէնտի
 իւզէրինէտէ :

Եկեղեցի տէօրտիւնձիւ :

Տէրօնին Աէքահմէ :

Ակւն Եկեղեցմիտէօրտ սահէթ
տիր . հէր շէյէ վաքիդ պուլուր
սուն , եմէյէ , քազանմայա , կիյ-
ինմէյէ , ըահաթլանմայա . պիր
սահաթըն պիր չէյրէյինի պուլա-
մազմըսըն Ճանընա պաքմայա .
աճէպա աճմըտըր ուուհանի շէյ-
լէրտէն , ըրպլաքմըտըր լութուփ
լարտան . ալլահըլա նէ՞ թարզ
ալլշվէրիշի վար : Եկէ եկրէյ-
ին ուահաթ տէյիլ . զիրա տէրօ
նին թէմիզ տէյիլ : Նէր աքշամ
սապահ Ճանընըն թէֆտէրինէ
ողաք . կիւնիւնիւ նա՞սըլ կէչիր-
տին . Փիքըին՝ տիլին՝ ամէլին նի՞
Ճէ իշլէտի . ալլահ՛ իշին մի , ալ-
լահա կէօրէ մի , եօքսա ինսան
իշին մի , քէֆին իշին մի : Ոօք
վա

վաքիթտէն պէղի տէֆտէր եօք-
 լամամըշ օլուրսան , աչըղա ըր-
 քարսըն . սօնղբա հափիզտէ ցիւ-
 րիւրսին . ալլահըն զընտանընտան
 քօրք : Խւզէրինէ ձիզվի չամուռ-
 սըըրսասա , թէմիզլէրսին , էլին
 քիրլէնիրսէ՝ եայքարսըն , ինսան
 հուզուդունա ըրքաճաք օլուրսան՝
 իւստիւնիւ պաշընը տիւզէլտիր-
 սին . այնայէ պիլէ պաքարսըն՝ քէ
 կէօզիւն իլէ եքսիյինի կէօրիւպ ,
 նիզամլայասըն . եա ճանըն քի-
 րիրլէնմիշ հապէրին եօք . նէտէն
 հապէրին օլաճաք , հաչան թէֆ-
 տիճ այնասընա պաքմազսան՝ օլ-
 մայա քի եքսիկլիյինի կէօրէսին:
 Ը իմտի տիր պիզէ վաքիթմէֆ-
 տիճէ , նիզամայ . օպիր տիւնեայա
 կիտէրսէք՝ ալթուն կիպի թէճէ
 սիւզօլմուշ , թէֆտիճօլմուշ՝ թէ-
 միզ պուլունմալը . եօքսակօրֆիւ-
 լիւ հաքիմ տիվանընտա եիւզիւ-
 միւզքարէ պուլունմասը՝ քայէք
 թիթէ .

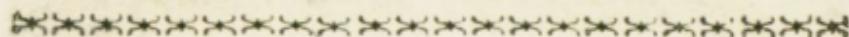
Եկեղեցի պէշինչի :

Անդրէամէն :

Եկեղեցի պաշլը եանի աննը ա-
զրք՝ էօյէնէր մէրհամէն շէրահանդա-
կէ քատար մէնշիւր ամէլիլէ ատ
վէ շան պըրաքսան տիւնեա իւ-
զէրինտէ, հէփիսինտէն իւստիւն
տիւր մէրհամէթլիլիք • զերա ժեն
ժի քուտաբէյէ մէրհամէն էտէրսէ, աւ-
լահա էօտիւնմ չէրեր : Կամտի շէրա-
հաթ կիւնիւ քո քայոր շէյ տէյէ-
ճէք տէյէլ • իլլա՝ աճըռըմ, չէ աօյ
ուրագունուզ պէնի • սուսուղուարում, չէ
չանագըրաընըզ • եախօտ աօյուրմագը-
նըզ չէ չանագըրմագընըզ, վէ պունուն
իլէ սալէհէր վէ կիւնահքեարլէր
քէնտի իւձրէթլէրինի եա քա-
զէպէրինի էպէտիւ պուլաճաք-
լար: Ահօրտինմիւնէքատար էյէ
շէյ

շեյ տիր մէրհամէթլիլիք, վէնէ
 քատար ֆէնա՝ մէրհամէթսիզ
 լիք: Պէնտէ ֆուքարէյիմ, նէ՞է
 տէյիմ տէրսէն, պիր հաթրընա
 կէթիր օլտուլքարըը՝ քի օլուպ
 օլանձասը իքի մանղըր իքէն՝ օ
 նուտա ալլահըն հազնէսինէ պը
 րաքտը, վէտէվլէթլիլէրտէն զիա
 տէ մաքպուլէ կէչտի: Պիրտէ ահ
 ճէն եօղումուշ, էլին այաղըն
 վար. սէնտէն սէֆիլլէրէ իմտատ
 էտէ պիլիրսին. հաստէ կէօրմէյէ
 կիտէ պիլիրսին. պիր սուվէրէ պի
 լիրսին. լիսանըն վար, զօքթիւր
 լիւ ռօհանի մէրհամէթ ամէլլէ
 րի էտէ պիլիրսին. ինձինսիլլէրի
 թէսէլլի էյլէ. միւշկիւլտէ օլան
 լարա էյինասիհէթ վէր. վէ հէր
 շեյտէն զիատէ՝ տուվա էյլէ սէ
 ֆիլլէր իշին՝ կէրէք կէչմիլլէրէ
 կէրէք տիրիլլէրէ: Պէօյլէ էյե
 եիւրէյին օլուրսա, վէ թաթլը
 կէօղիլէ պաքարսանքայրըրսընըն
 իւզէ

իւզերինէ , ալլահտա սանա էյի
նազար իլէ պաքարքի պունտան
պէօյիւք շէյ օլամազ :

Եկյերմի ալթընքը :

Այսնբւռք :

Պու ֆազուլէթին իսմինի պիլ-
մէյէն ինսան եօք . լաքին փէք ազ
ատամ վարքի քուլանսըն : Նէր
քէշքըյաս էտէրքի քէնտի սայըն
թըլը տավրանըր . լաքին պիլմէմ
պինտէ պիրինտէ վա՞ր մը սայըն
թը : Այսընթըլըք պիր էրքեան
տըր՝ տօղրութութմայա տօղրու
մաթտէի , էյի շէյի ալէ էթմէյէ,
աքըլ քուլանարաք՝ վաքտինէ
կէօրէ՝ ատամընա կէօրէ՝ հալինէ
կէօրէ՝ տէրէ՛ձէսինէ կէօրէ . էտ
ըաֆընը կէօղէ տէրէք՝ պիր շէյին
էվէլինի սօնունու տիւշիւնիւպ
չէզին էթմէք . աճէպա շիմտի
պու .

պու սահեթ պու շէյի էթմէսի
 վաճիպ մի՝ տէյիլ մի : Այընթը-
 սըլլըքտան չօք շէյ կէլիր ինսա-
 նըն պաշընա . վէ չօք կիւնահ տօ-
 ղար : (Հրթայա պիր սէօզ աթար-
 սըն , օնտան նէ ըրքար՝ տիւշիւն
 մէզսին : Ահա էտիպ նիեթ քօր-
 սունքի պիլիրսին կիւճտիւր պաշ
 էթմէսի : Պիր իշէ կիրէրսին քի՝
 պիլմէզսին սօնու ըրքար մը ըրք-
 մազ մը : Ավլատընա էօյիւտ վէ-
 րիրսին՝ ամմա քէսկին թազիրի-
 է , եախօտ փէք ֆէնա տէօյմէյ-
 իլէնքի եօլայ կէթիրէճէք եր
 տէ պաշտան ըրքարըրսըն : Ա-
 տաքա վէրիրսին ֆուքարէյէ եա՛
 նուու ութանտըրաբաք , եա տիւ-
 նեայէ չավ էտէրէք : Տուվա վաք-
 տինտէ իշինի կիւճիւնիւ ֆիքը է-
 տէրսին . իշ մասլահաթ վաքտին-
 տէ՝ տուվանըն արտընա տիւշէր-
 սին : Աքըլլը երինէ քօմուշուն
 քէնտինի . աքըլլմը տըր ճանընը
 թէ

Ըէնինէ Եսիր էթմէք, Ճիզվի վէ
նաֆիլէ քեար իշին էն տղիմ վէ
էպէտիլ տէվլէթիքայտ էթմէք:
Արբուլոիսէն, պաշկասրնա վէր
տիյին նասիհաթը իպտիտա սէն
սաքլա. Ճանկէօղիւնիւ աչքի ա-
քըլը սայրլասրն. ինսանէ ալ-
տան, շէյթանտէն ալտանմա. շէյ
թանա քարը շէյթանլըք քուլ-
լան. ինսան վէ ալլահ հուզու-
րունտա մէլայիք օլ:

Եկեիրմի ետինձի:

Աստղանէլի:

Եր ինսան հաքքընը պաշկա-
սրնտան իստէր. լաքիննատիր վար
քի քէնտիսի պաշկասրնըն հաք-
կընը թէմամ էթսին: Ալլահա
պօրձումուզէօլիւսիւզ. պիզէօլ
չիւտէնտէ նօքսանըզ: Նէրէտէ
եիւրէքտէն ալլահը սէվմէք վէ
ը խըզ.

խզմէթ էթմէք . ալլահըն հաք-
 կընը տիւնեայա կէջրիյօրուղ .
 թէնին վէ շէյթանըն խզմէթինի
 կեօրիյօրուղ : Ինսանլէրէ տէ
 պօրձումուղ վար , եա ահծէ , եա
 ռայէթ , եա մուհապէթ . հանկը¹
 պիրինի էթտիյիմիղ վար : Քէն
 տի վիճութիմիղէտէ պօրձումուղ
 վար , ձանա թէնտէն զիատէ պաք-
 մալըյըդ . պիղ թէնէ հզմէթ է-
 տիյօրուղ . ձան վազիֆէմիղ տէյ-
 իլ . տօղրուլուք եահօտ սատրքա
 նէլիք նէրտէ քալըր : Ա էզնէ եա
 լանձը օլունձա՝ վէզինտէն ը-
 քար . քէզա պիզիմ տօղրուլուղու-
 մուղ եալանձըլըք օլմուշ . քէն
 տի քէնտիմիզի ալտատըրըդ , վէ
 տույմայըզ : Աիւն կէլիր քի ալլա-
 հըն տօղրու միզանը իլէ տարթը-
 լաձաք հէր ամէլիմիղ . իշմիզի
 շիմտիտէն նիզամլայալըմ , եօք-
 սա օզաման տօղրու հաքիմ հաք-
 կընը իստեր . ինսանլարտա քէն-
 թ 1 տի

տի հաքկընը իստեր . պաքալըմ
նէ եափաճաղըզ . օլմայա քի ճէ^ւ
հէննէմ զընտանընա թէսլիմ օ^ւ
լալըմ : Պիզ սատըքանէ օլուր-
սաք , մէվլանըն սատըքլողը մէր-
համէթ թաճը գօր պիզիմ պաշը-
մըզա : Տիւնեանընքի կիւղի տէյ-
իլ ալահըլա օլան ալըշվէրիշի-
միզ . պիր մանղըրլըք զահմէթ
չէքէրսէք , պինլէրճէքէսէ տէյէ-
րի իւճրէթ ալըըլզ . պիր թաքիւ
քէտէ օլան թէմամ փիւշման-
լըք իլէ եպէտի եօմիւր քազանը-
ըլզ :

Եկյերմի սէքիզինձի :

Աէրպանէլէ :

Եյիտ օլ , քուվիթլէն , նէ քա-
տար կէվշէրսէն քօրքարսան , օլ-
քատար պէօյիւք քէտէր օլուր սա-
նա հէլ թարաֆտան ; Տըշարտան
իյիտ .

Եյիտլիք լազըմիսէ Ճենկտէ քօր
 քու վաքախնտէ , տէրօն իյիտլիյի
 հեր զաման իքտիղա տըր . զիրա
 թէրձիւպէ եահօտ Ճենկ թալի
 մի տիր ինսամնըն է օմրիւ տիւնեա
 տէ : Տիւնեա տէրտի , քէտէրի ,
 հաստալըլը , վէ հեր քօրքուսու
 քայրը շէյ իլէ տէֆ օլմազ , ֆա
 քաթ եալընըզ մէրտլիկ իլէն :
 Ը եյթանընքուրտուղուտուղաք
 տախիքի թիւրլիւ թիւրլիւ ինսա
 նըն ֆիքքինի քարըշտըրըր , եիւ
 ըէյինի կէվշէտիր , ումուտ քէ
 սիկլիյինէ պըրաքըր , քայրը եօ
 լուլա ենիլմէզ , ֆաքաթ մէրտ
 լիք իլէ : Հեր նէ թիւրլիւ սրք
 լիթին օլուրսա՛ռուհանի եախօտ
 թէնանի , քէնտի քէնտինէ կէլ ,
 վէ տէ : Խ քէնտիմ պէնիմ նուրում ,
 վէ պէնիմ էօմըիւմ , պէն տիմուն քօդ
 քայըմ . Խ քէնտիմ պէնիմ էօմըիւմ սը
 ղընածառ երի , պէն տիմուն նիւրէյէ
 մէյէմ : Խ ահէոդ տէր պէնիմ էաբում մըմ :

պէնիմ տօրտաճաղը եօտ , նէ՞ էպէմէն
 պանա ինստի : Ա լլահը ըլլա ինչէրէմ
 տալէ տուշտը ըլլա : | այէր ալլահ պէն
 լէիցնէ իսէ , տէ՞մ օլլ պէնէ տարը :
 Տիւնեա երքրլաճաք օլսա , պէն
 նիմեիւրէյիմ երքրլմայաճաք :
 Ա լլահ ազմիշան՝ Ճէմի էյլիք վէ¹
 Ճէմիյէ քատըր՝ պէնիմիլէ պիլէ²
 օլտուքտան սօնղրա , նէտէ՞ն քօր
 քարըմ . մալ իսէ քայպ օլան , իւ³
 քի քաթըրնը վէրէ պիլիր . հառ
 տէլիք իսէ կէլէն , սաղալթմայա
 քատիր . ատ քըրըլմասը իսէ , եաւ
 փա պիլիր . կիւնահքեար իսէմ ,
 տէօնէյիմ , աֆլողը հազըր : Ա լլահ
 պէնիմ օլտուքտան սօնղրա
 տիւնեամէ պէնիմ , Ճէննէթտէ ;
 Պուեիւրէք սէնտէ , օլունճածիւ
 նեատէն քօրքմազսըն , սէվինՃիւ
 լէտէ տիւնեատէն ըքքարսըն :

Եղիշեմի տօքուզունձու :

Լարեպէտէաբլըտ, Էահօդ Քառլըտ :

Պու մէլէքի էրքեան ինսանը
կեօզէտիրքի՝ թէնին միւրատը-
նը էտինձէ՝ ճանընքալալինիքը-
մասըն : Աօք եմէ իչմէ, նազիք
սէֆա արտընա տիւշմէ ըրգկը-
տան տրշարը, հայվանէ մաքսուս:
Ծխէն ճանա ույարսա, ինսան մէ-
լայիք օլուր . Ճան թէնէ ույար-
սա, հայվան օլուր : Վութլու օն-
լարա քի ճանիլէ վէ թէնիլէ զա-
հիտ տիրլէր . տիւնեա լէզէթի
քօքուսու ալմամըշլար . լաքին
վայ օնլարա քի թէնիլէ թէմիզ-
լիք սաքլարըզ տէրլէր, ճանիլէ
նափաք տիրլէր : Վութլու օնլա-
րատա քի տիւնեանըն եիւքիւնիւ
եօլունձա կեօթիւրիւրլէր . վէ
առաքեալըն տէտիյի կիպի՝ թէ-
նիլէ

նիլէ տիւնեա իշխնտէ տիրլէր ,
 լաքին քէնտի եօլլարը կրքեան
 լարը կէօյլէրտէ . այաղը լա թօր
 բաղը պասարլար , եիւրէղիլէ
 կէօյտէ կէղէրլէր : Ամմա վայ
 ոնլարաքի ձանիլէ թէնիլէ տիւ
 նեա տէնիզինտէ պաթմըշլար
 պօղուլմուշլար . վէ քէնտիլէրինէ
 սէֆա սայարլար սէֆիլ եօմիւ
 րիւ : Վերէք տիւնեատէ օլ , կէ
 ըէք թէրքի տիւնեա օլ , եիւրէյ
 ին ալլահ սէրայը օլմալը՝ թէմիզ
 փաք տօնանմըշ քէօշկ կիպի՝ քի
 քս կէլիոլ ըահաթլանսըն սէն
 տէ : Որօհուլ փաք՝ փաք ռուհիս
 տէր՝ քէնտինէ սաքինլիք : Որօհո
 նի փաքլըղըն իլաճը՝ փաք սաքլա
 մաք տըր կէօզիւ՝ քուլաղը , վէ
 հէր կէզալէրի . սէպէպէրտէն սա
 քընմաք քազմաք . թէնի ինճիթ
 մէք , ռատէթի քըրմաք . տուլա
 իլէ սէյիրթմէք ալլահա , վէ լէ
 քէսիզ վալիտէսինէ . էյի ֆիքիր

Երեւէ զեյնի տօլտուրմաք՝ քի ֆէ
նա տիւշիւնձէյէ եր քալմասըն .
ազիզ սըրլարա սըրքձա եաքլաշ-
մաք . ինսսանըն էնձամընը , վէ
քսուն սիասէթլէրինի կեօզիւն
էօնիւնտէ թութմաք :

() թուղունձու :

Լ աճամ՝ էնճամսըդ :

Տեօրտ տիւր ինսսանըն էնձամը .
էօլիւմ , չերահաթ , ձէհէնսէմ ,
ձէննէթ : Ավէլքի իքիսի եօլըէ-
լան տըր՝ քի Տէփիսիզ օրասըն
տան կէջմէլիիզ . սօնունքի իքի-
սիտէ՝ էպէտիլլիք էվի . պիրի կիւ-
նահքեարլարա , օպիրի սալէհլէ-
րէ : Պունուն պիրի օլաձաք սա-
նատա էնձամ էնձամսըդ , եա-
հօտ սօն սօնսուզ , սէնին իպրէ-
թինին իւձրէթի : Իստէրմիսին
քի իպրէթին էյի օլսուն : Հէր եշին-

աէ ան սէնին էնճամլարընը , վէ տայտ
 իւնահ էնմէղսին եղեռի : Վիմին
 հաթոփ վար պիր կիւնահը պիլէ
 պիլէ իշլէմէյէ էյեր պիլսէ քի
 անիտէ էօլէմէք , շերահաթէ վա
 րաճաք , վէ Ճէհէննէմէ էնէմէք :
 Վիմքատիր պիր էյի ամէլի կէ^ւ
 ըի պրաքմայա , հազան պիլսէ քի
 օլ ամէլիլէ Ճէննէմի էլէ կէ^ւ
 թիրէմէք : Տէօրտ էնճամինտէն
 հանկըսընը ֆիքիր էթաէն , էյի
 մէյվէ կեօրիւրսիւն : Խօլւմքօր
 քուտուր հէմալլահտան , հէմ
 կիւնահտան : Ը էրահաթ քօր
 քուտուր հէմալլահտան , հէմ
 Ճէհէննէմտէն : Ճէհէննէմկիւ
 նահը քաջըրըր : Մմա Ճէննէթ
 կիւնահը պիւսպիւթիւն օրթա
 տան քալտըրըր , վէ ալլահ մու
 հապէթինի եխւրէյինտէ աթէշ
 կիպի թութուշտուրուր : Խօյլէ
 իսէ տէօրտ էնճամինի տէ ան ,
 խուսուսայ Ճէննէթի քի հէմքօ

ըայ տըր , հեմ պէօյիւք թէսէլ-
լի : Ա է զիատէսի իլէ ան սէնին
էնձամբնըն էնձամբ օլմատըղը-
նը . էպէտի եա չէ չէննէմ , եա
չէննէթ . պիր տահա տէյիշիլէ-
չէյի եօք , կէչէչէյի եօք , նիհայ-
էթի եօք : Ա երէյէ տիւշէջէք ո-
լուրսամ , օրատա քալաճաղըմէ-
պէտիլէպէտ : Եա էպէտիլիք ,
եա էպէտիլիք . տէրին տէրեա ,
աքըլ էրմէյէջէք տէրինլիք տէ-
րինլիյի : Ծահքիք քիմքի սէնի
հաթըլընա կէթիրիցսէ , ասլա
կիւնահ իշլէմէգ :

()թուզ պիրինձի :

Ք զ էքէնդէժղին սէտսէնլէր :

Դ շտէ պիր հազնէքի սէնի զէն-
կին էտէ պիլիր հէր էյլիք իլէ .
ալլահըն չէմի հիքմէթին վէ իլի
մին հազնէսի . թարլատէ սաք-
լան

լանմըշ կիզլի հազնե՞ քի օնու
 պուլան Ճննեթի պուլուր . փա
 հասրդ վե գայ օլունմազ հազնե :
 Պու հազնենին մատենինի իքի
 եօլուլա պուլուրսուն . պիր՝ ալէ
 սէվիկ ֆիքը էթմէյիլէ պէօյլէ
 Ճննե . պիրի քի պէնի աթէշտէն
 եա տէնիղտէն եա եսիրլիքտէն
 եա էօլիւմտէն քուրթսրայըտը .
 Էօմրիւմտէ օնու ունութմաղը
 տըմ . միւտէմշաքիրէ օլուպ՝ էյլիք
 պիլիճի օլուրուտում . եա յո քի
 պէնի էպէտի էօլիւմտէն քուր
 թարտը , նէ՞ քատար շաքիրէ օլ
 մալըյըմ , վէ էպէտի էյլիյինի ու
 նութմամալըյըմ . խուսուսատէյ
 իլքի սէօզիլէ եա ահճէ իլէ պէ
 նի քուրթարտը , իլլաքէնտի թէ
 րի իլէ , խաչ սիասէթւըրի իլէ ,
 քան տէօքմէ իլէ , վէ օլմէյիլէ :
 Ակիրտէ Փիրատէ Փիրատէ տիւ
 շիւն , հէր կիւն խեկէնՃէլէրինին
 պիր բայընը . եախօտ Ճէմինի պիր
 տէն

տեն անզմայրլա պէօյլէ՛ջէնէ :
 Խէթասըգ՝ խիւտանըն քուզու
 սու՝ պէնձիլայըն կիւնահքեար ի
 շին նէլէր չէքտի . գան թէրլէ-
 տի գէթսէմանի պահճէսինտէ .
 քէնտի ռատէթիլէ քօյ վէրտի
 քէնտինի տիւշմանլէրին էլինէ ,
 քէնտի շայըրտընըն քամազլամա-
 սը իլէ . պիր ֆէսատքեար կիպի
 պաղլանտը . իվտիրա՝ խօրլուք
 վէ սիթէմլէր չէքտի . սիլէ՛ ետի
 տիւլանտէ . մէզաքէ էթտիլէր քէն-
 տինի . Ճառիս պէթնամ երինէ
 քօտուլար . եիւզիւնէ թիւքիւր-
 տիւլէր . պաշընա թիքէնտէն
 թաճ քօտուլար . իւոտիւնէ քըր
 մըզըքէրաքէ կիյտիրտիլէր . էլի
 նէ քամըշ վէրտիլէր . եալանջը
 փատիշահսըն տէյի զէֆքլէնտի-
 լէր . կէօզլէրինի քաբատըլար ,
 վէ օլ քամըշը լա պաշընա վուրուպ
 տէրլէրիտի . Քէղամղէրլէ՛ էյլէ Քէ՞ն
 դիր սանա Հըւրան . տիրեյէ պաղլա-

արլար, քամը լարրլա էօլէսիէ
 տէօյտիւլէր, քի պիւթիւն վիճու-
 տու գան օլտու: Տահա չօք թիւր-
 լիւ էզիէ թտէն սօնղրա պիր աղըր
 իաց աղաճը օմուզունա եիւք-
 է թտիլէր, տէօյէրէք իլէրի սիւ-
 րէրլէրիտի: օլմայա եօլաա էօլէ
 տէյի՝ կիւրինլի սիմոնու անկա-
 րիայա թութտուլար քի յուն
 խաջընը կեօթիւրսիւն: Գողգո-
 թա տաղընա եթիշտիքտէ՝ իքի
 հըրսըզ օրթասընտա պաշ թիւ-
 րիւտիւ կիսի յու խաչա չըքար-
 տըլար՝ քի պէօյիւք ըէզիլէք ի-
 տի: Եա նէ՞ տէմէլի էլինին այա-
 զընըն աղըրսընա՝ էնքսէրլէրի
 վուրտուլարրսա. Հուպուսա խաչը-
 տիքտիկլէրի վաքիդտէ՝ քի պիւ-
 թիւն վիճուտ սարսըլընձա՝ սրզը-
 սը յուն եիւրէյինէտէք կէտի:
 ՀՅԱ նէ՞ տէրիտի: Գէ՛տէ՛ պաշւււ-
 պունլարա, զէրէ նէ՞ եթաիւլէրինի պէլ-
 մէլէրի: Ոււսաւզլուքտան սու իս-
 տէտի

տետի իսէ , աճը էօտիլէ սիրքէ
 վերտիլէր , պինլէրձէ սիթէմ վէ^ւ
 բէրէք եիւրէյինի տէլմէք իչին :
 Պիր թէսէլլի էտէնի եօղուտու ,
 սաղթարաֆտա օլան թիւրիւ-
 տիւտէն մատէ . շայըրտլարը տա-
 խի պըրաքմը քաչմըշլարը :
 Կէրչէք ազիզ վալիտէսի խաչըն
 եանընտա տուրմուշ ուտու , էմ-
 մա օնուն եիւրէյինին հատսըզ
 սրգըար տա՝ յասազիատէ տէրտ օլ-
 տու : Կէօյլիւ փէտէրինին պիլէ
 թէսէլլիսի օլ արատէ քէսիլմիշ
 կիպի իտի . իմտի տէտի . ալլահէ՛Տ
 ալլահէմնէ՛չին պըրադըն պէնի . պու-
 թարզիլէ ձան թէսլիմէթտի՛քի
 պու ձիհանտէ էօյլէ սէֆիւվէ ա-
 ճըլք էօլիւմօլմամըշ :
 Առւնլար Գիքրինտէ օլուրսա ,
 հէլպէթտէն իլք էվէլ տէրտլէ-
 շիրսին սէնին քուրթարըճընա ,
 խուսուսա սէնին ուղրունա էօլ-
 տիւյիւ իչին : Լքինձի թիթիրէր
 սին

սին կիւնահ իշլէմէտէն , զիրա
պիլիրսինքի սէնին կիւնահըն ի-
շին էօլտիւ . էօյլէ իսէ ենիտէն
կիւնահ իշլէմէք՝ յուռ թէքրարէն
խաչա ըլքարմաք տըր : Աւչիւնձիւ
մուհապէթ իլէ սապու էտէրսին
սէնտէ սէնին խաչընա վէ էօլիւ-
մինէ . զիրա մատէմքի ք՛ո սէնին
իշին սապու էթտի , պէօյիւք շէյ
միտիր քի սէնտէ ք՛ո իշին սապու
էտէսին . օտա սէնին էյլիյին ի-
շին օլուր՝ քի իւճրէթ քազանըրը
սըն , ք՛ոա պէնզէրսին , վէ օնուն
էհթիշամընա եթիշիրսին : Օ էրա
էյէր սիասէնլէրինէ իւհատ օլուբատ ,
սալնանանընապա հիսսէդար օշտմաղըզ:
օնա լայըք էյլէսին պիզի քէնտի
սահիսլիմիզ յու ք՛ո , քի քէնտինէ
վաճիալ տիր տալթանաթ էպէտի

Ներինալիւտ ահեղար է Յայ :

Վ. Տիզարիլենիազ էտերիմ՝
էֆենտիմ սանա ,

մէվլա քուզուսումազ լըմյուսմ՝
սահիսլ ինսանա :

Խպրէթ էրինի՝ Ճէհէզ միսալը՝
կիյտիրսէն պանա ,

եարէլէրինի՝ վէր քի էմէյիմ՝
շիփա ճանըմա :

Ա Ճածինէ :

Տիլէրիմ սէնտէն՝
պիր սուլթան պիքիր :

Հնատան սօնղըա՝

պիր ումուտ ֆիքիր :

Մէն ետի քաթ նուր՝

պէն ալիլ հաքիր :

Մէնտէն խէլասլոք՝

պուլա պու ֆաքիր :

Ե Ա Շ Ա Ա :

